

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.



ROČ. (VOL.) XXVIII. 17. SRPNA (AUG.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 786.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

... Published by the ...
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy \$2.75

Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

- 11.—Neděle—Filomena; Digna.
- 12.—Pondělí—Klára, pa. a z. řádu.
- 13.—Úterý—Jan B.; Kassian.
- 14.—Středa—Eusebius; Lucius.
- 15.—Čtvrtek—Nanebevstoupení P. M.
- 16.—Pátek—Roch; Serena.
- 17.—Sobota—Liberát! Hyacin.

Jedna špatná myšlenka může
způsobit celoživotní žal.

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné
zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jež
svou utišující a hojící působivostí má za účel,
aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně za-
stavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. —
Proč trpět když jeat Vám umožněno používání
tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí do-
mova, bez nepříjemností, ztráty času a velkých
vylo? — Objednejte si HEMROCOL prostřed-
nictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete 65c
přímě nám, pro trubici HEMROCOLU, s cíno-
vým příkládačem a obdržíte vše s podrobným
návodem k používání obratem pošty.

ZDARMA! V tom případě že byste si přál jež
předem zkoušíte, napište nám a za-
šleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku.
Pište na: Manford Co., 3906 Laclede (Dept. 57),
St. Louis, Mo.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prapory, korouhve, od-
Jeden tucet, po 85c
znaky, kovové pečete a máme na
skladě všechny jiné spolkové potřeby.
Držíme zlaté křížky a knoflíky všech
katolických Jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík 95c
Dva tucty, po 80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

Nedorozumění. "Pročpak ses
vlastně po druhé oženil, Pepo?"
"Inu — k vůli dětem." — "Snad
ne! Vždyť už jich máš z prvního
manželství půl tuctu!"

Vystihla to. "Od strýčka Jana
jsem dostal k svátku kapesní
nůž," vypravoval Ivoušek. "To
je hezké, a ode mne dostaneš
čtvrták, za který si koupíš ná-
plast," odpověděla zlobně teta.

Dvoje děti. "Jak říkáme dě-
tem, které nemluví pravdu?" —
"Lháři." — "A děti, které mluví
pravdu?" — "Les enfants terri-
bles."

Oteklá kolena — na lůžku rok a půl.

Hutchinson, Minn., 8. máje 1935.
Když jsem vloni čtla o vaší náplastí
a linimentu, učinila jsem objednávku
vzdor zrazování že zbytečné peníze vy-
hodím, když stále rozmanité mazání ne-
pomohlo, ani dva lékaři. Ti mně vždy
trochu ulevili, ale opět jsem měla v ko-
lenech velkou bolest. Ležela jsem na lůž-
ku rok a půl. Jak jsem tomu ráda že mně
liniment a zvlášť dělané náplastě pomo-
hly že mohu chodit. Tuto zimu jsem na-
chladla. Nohy nad kotníky jsou oteklé a
žily pod kolena jako by byly zkrácené.
Posílám novou objednávku v důvěře že
opět pomůže. — Mrs. K. Zeik, R. No 2.
Jsem stará 82 roky.

Jsou některé tvrdošíjné bolesti, které
vzdorují každému léčení. Na ty je bez
odporu nejlepší náš Nonat Mount Holly
Liniment, a zvlášť upravené náplastě. —
Cena je \$2. — Popište váš případ a po-
šlete objednávku na adresu: — Marie
Leiblinger and Co., Altadena, Calif.

LUČNÍ THÉ

pro všechny vnitřní bolesti, na-
stuzení a flu. 50c balíček vy-
placeně.

J. L. Irwinsky, Banner, Okla.

Nemoci měchýře,

btíže při močení, pálení a řezání, časté
nucení na moč, hlavně v noci, zvlášť u
starších lidí, bolesti v zádech, revmatis-
mus zmíníte a odstraníte použitím na-
ch léků.

České Herbarium,

MISHICOT, WISCONSIN

Styděl se. Soudce: "Když jste
tedy, jak tvrdíte, nechtěl koupa-
jící se dámě šaty ukrásti, proč
jste ihned utekl, jakmile vstou-
pila na břeh?" — Obžalovaný:
"Promiňte, pane soudce, ale já
jsem se styděl."

ZBAVTE SE BOLESTÍ NOHOU!

At' jsou to zanícené kotníky, spletené
žíly, boláky, otevřené rány, Dr. A. J.
Novákové

HOJIVÁ MAST KORUNA

bezpečně a rychle pomůže. Na kuří
oka, kotníkové a jiné mozoly, otače-
niny na chodidle, moje náplastí

NO-CORN PLASTER

všech muk vás zbaví. Užívám obojí
ve své praxi již 30 let a poradím Vám
dobře. — Velká krabice Koruny 75c,
menší 50c. Soubor 6 náplastí na kuří
oka, "bunions" nebo na chodidla s
velkou krabicí Koruny vyplacené po-
štou \$1.00.

DR. ANNA J. NOVÁK

chiropradistka

3955 W. 26th St. Chicago, Ill.

Pravá česká povídla



švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot Jams.)

PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY NA VENKOVĚ

zasíláme po celých Spoj. Státech za
ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající
povídla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

KOŘÍNEK'S BAKERS' SUPPLY
COMPANY,

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Atrických Mší
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemřelí mohou býti zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 17. SRPNA (AUG.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 786.



Zájezd kardinála-legáta Verdiera na Moravu.

KARDINÁL-LEGÁT V OLOMOUCI.

Olomouc, 2. července. (Pošt. zpráva.)—Jeho Eminence kardinál-legát Verdier, arcibiskup pařížský, přijel do Olomouce v úterý o 13. hodině. Moravská metropole připravila vzácnému hostu skvělé uvítání. Na olomouckém nádraží uvítaly J. Eminenci hymny papežská a státní, načež dvě Hanačky podaly mu chléb a sůl. Jeho Eminenci kardinála-legáta latinsky pozdravil olomoucký arcibiskup J. E. ndp. dr. Leop. Prečan, který pravil:

"Vaše Eminence poctila návštěvou Moravu a ony, kteří šťastně s pomocí Boží zakončili první celostátní sjezd katolíků v Praze. Morava je ona část československé země, ve které se kult Matky Boží těší obzvláštní úctě. Morava je zemí slovanských apoštolů, je církevní provincií, jejíž metropolitě uctívají jako prvního svého předchůdce svatého Metoděje. Ač byla též ohrožena od nepřátel Církve, zachovala si víru a neohroženě ji vyznává. Morava je ona země, která vyslala na sjezd katolíků ČSR nejvíce účastníků. Je mi nejvyšší ctí, mohu-li zdraviti jménem Moravy. Zdravím jménem celé Moravy, jménem svého sufragána, světicích biskupů, světského i řádového kléru a nejvíce zdravím jménem všech katolických Moravanů, jejichž srdce si Vaše Eminence získala zasvěcením chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Paříži a vyslovuji největší dík za jedinečný projev

úcty, lásky Vaší Eminence k našim svatým věrozvěstům a příchynosti k lidu, jenž vždy věrně a neohroženě nese jejich svaté dědictví."

V odpovědi zdůraznila Jeho Eminence papežský legát, že "katolický kongres byl divadlem pro svět a anděle, aby užil slov Písma sv. Ty obdivuhodné věci, které jsem spatřil, naplnily mne pevnou nadějí o budoucnosti československého národa. Víím, že Morava vyslala na sjezd do Prahy nejvíce účastníků a mám z toho všeho opravdovou radost. Děkuji vroucně Pánu Bohu, že jsem mohl tolik vzácných věcí spatřiti, že jsem měl tolik krásných a svatých příležitostí k novým poznatkům a zejména, že jsem poznal vašeho výborného arcibiskupa. Jsem přesvědčen, že sjezd katolíků ČSR v Praze přinese hojně ovoce nejen pro ČSR, ale pro celou církev. A o to má velkou zásluhu právě váš arcibiskup. Děkuji vroucně za všechna ta přátelská a srdečná slova, která jsem slyšel ve vašem městě."

Sotva skončil J. Em. papežský legát, rozlehla se bouře potlesku a volání slávy. Poté J. E. arcibiskup Prečan představil kanovníky katedrální kapituly.

U svatých věrozvěstů slovanských.

Odpoledne po krátkém odpočinku navštívil J. Em. kardinál-legát před několika lety vystavený chrám sv. Cyrila a Metoděje v Hejčíně. Celá cesta do Hejčína byla vroubena zástupy

bouřlivě zdravícími legáta Jeho Svatosti. Kolem chrámu tísnily se davy lidu, bouřlivě dávající najevo radost, že vzácný host zasvětil jeden z desítek nových chrámů na pařížských předměstích právě apoštolům Slovanů. Přečasný chrám, v němž moderní stavební technika pojí se k vzácné malířské a mosaikové výzdobě, chrám zbudovaný z nejlepších kamenů a kovů čsl. země, zapůsobil mocně na arcipastýře z dálné sladké Francie, který s láskou a péčí—jako jeho olomoucký hostitel—buduje, staví a tvoří nové chrámy Páně, znaje nejlépe, že jsou nejlepším středem pro práci na vinici Páně.

Na Svatém Kopečku.

Druhá návštěva kardinála-legáta v Olomouci patřila Svatému Kopečku, který jej jako nejbližší z moravských vrchů vítal z dálky svým mohutným chrámem. Strážci Sv. Kopečku, Premonstráti, připravili prvnímu kardinálu-legátu, který zavítal na jejich půdu, vzácné uvítání. Jejich představený, ndp. probošt Půda, nedávno skončivší rozsáhlou opravu svatyně, uvítal, hluboce dojat velikostí okamžiku, Jeho Eminenc latinským proslovem. Zdůraznil, že kardinál-legát přijíždí právě na svátek Navštívení Panny Marie, kterému je chrám zasvěcen, což je pro Svatý Kopeček dvojí svátek.

Premonstráti uvedli vzácného hodnostáře a jeho družinu do chrámu cele osvětleného a vyzdobeného. Po krátké pobožnosti a prohlídce Sv. Kopečku, zalévaného sluncem a shlížejícího se do rovin Moravy, holdující právě

legátu Jeho Svatosti, navrátil se kardinál do Olomouce.

Lampionový průvod a "Dobrou noc!"

Večer pořádali Olomoučané lampionový průvod k arcibiskupské residenci, kde Jeho Eminence sídlila. Když na volání slávy vyšel kardinál-legát na balkon a průvod zastavil před residencí, poděkoval Olomouckým za jejich přátelské projevy. Projev legáta tlumočil ministr Msgre dr. Jan Šrámek, který byl také aklamován. Vrchol nadšení večera byl dosažen, když legát rozloučil se s manifestujícími českým: "Dobrou noc!"

Cizí žurnalisté nadšení Olomoucí.

Cizí žurnalisté, sledující triumfální cestu papežského legáta zemí československou, netajili se nadšením nad stoupající srdečností a lidovostí vítání vyslance Jeho Svatosti. Olomouc je nadchla svojí polohou, výstavností, vznešeností katedrál a sídla metropolitů Moravy, velkolepostí uvítání. Město, v němž bije tep Hané, jednoho z nejryzejších českých krajů, zapůsobilo na ně způsobem, o němž se vyjadřují s nadšením.

Kardinál arcibiskup Verdier všech svých projevech v Olomouci zdůrazňoval, že vystupuje jako papežský legát.

VELKOLEPÉ UVÍTÁNÍ V PŘEROVĚ A V KROMĚŘÍŽI.

Olomouc, 4. července. (Pošt. zpráva.)—Ve středu dopoledne, v 9:33 hod., odejel kardinál-legát v průvodu své družiny, J. E. ndp. arcibiskupa Dr. Prečana a ministra Msgre Dr. Jana Šrámka a zahraničních novinářů do Kroměříže.

Po celé cestě dostalo se Jeho Eminenci všude vřelého uvítání, zejména v Přerově, kde vlak na chvíli zastavil. Vzácného hosta uvítal krátkým proslovem místní děkan vldp. Přídálek, okresní hejtman vlád. rada Chmelík, pak hejtman Chmelík, starosta Kleiber, za Ass. Française pí. Ha-

vránková a za nemocenskou kněžskou pokladnu dp. Chýlek.

Z Přerova jel vlak s Jeho Eminencí přímo do Kroměříže. Při projíždění jednotlivými stanicemi vlak zvolnil značně rychlost, aby lid shromážděný v ohromném počtu na nádraží a jeho okolí i po celé délce trati uviděl milovaného kardinála. Jeho Eminence s neobyčejnou laskavostí shromážděným zástupům žehnal a kynul jim na pozdrav.

Uvítání J. Em. kardinála-legáta v Kroměříži.

Budova kroměřížského nádraží stkvěla se ve středu dopoledne v záplavě státních a papežských praporů, svěží zeleně chvojí a obrovské spousty květín, jimiž Moravané všude kardinála Verdiera s neobyčejnou úctou a vážností radostně vítali. Z peronu po celé délce chodby, kudy J. E. kardinál Verdier měl procházeti, byl prostřen purpurový koberec, kol něhož stály špalírem družičky a Hanačky ve svých pestrých rázovitých krojích. Před nádražím očekával vzácného hosta čtyřspřežní slavnostní vůz arcibiskupský, čestná eskorta selské jízdy a hanácké banderium na koních.

V 10:30 hod. zastavil u peronu vlak, z něhož nadšeně vítán a zdraven vystoupil očekávaný papežský legát.

Jeho Eminenci kardinála pozdravil latinsky J. M. kapitulní děkan vldp. Kutal a po proslovu 4 družiček, jež podaly Jeho Eminenci květiny, provolaly obrovské zástupy kroměřížského lidu kardinálu Verdierovi slávu a za neutuchajících ovací doprovodily jej až ke kostelu Panny Marie, kde byla zřízena čestná tribuna a kde vzácného hosta očekávali zástupci úřadů města i všech místních spolků, aby jej uvítali. Před tribunou stála čestná stráž Orla a vojska, jež přišla se svou hudbou. Jeho Eminenci kardinála legáta, který se v chrámu P. Marie krátce pomodlil, pozdravil francouzsky okresní hejtman vl.

rada Kachyňa, který zhodnotil význam cesty kardinála-legáta na Moravu a ubezpečil J. E. kardinála Verdiera, že Morava je jemu zcela oddána.

Po proslovu starosty města Jedličky spolek Moravan zapěl "Moravěnku". Nato pozdravil vzácného hosta pan Řezníček a velkostatkář Strachwitz. Za osvětové a hudební spolky kroměřížské uvítal Jeho Eminenci Dr. Kozánek a velitel národní gardy č. 23 Dr. Dubovský, který uvítal kardinála Verdiera jako chrabrého syna našeho spojeneckého státu.

Kardinál Verdier: "Jsem hrd na přijetí v národě, který bojoval po boku Francie."

Hluboce dojat odpovídá na všechny projevy Jeho Eminence kardinál Verdier těmito slovy:

"Děkuji vám všem za srdečné a upřímné přijetí na katolické Moravě. Mám vedle sebe dva syny Moravy, ministra Dr. Jana Šrámka a J. E. arcibiskupa Dr. Prečana, dovolte abych také já po ony dny, jež mezi vámi ztrávím, stal se také Moravem a občanem Kroměříže, jež mě s tak neobyčejnou oddaností a láskou přivítala. Jsem hrd na přijetí v národě, který bojoval po boku Francie. Katolický sjezd pražský byl nejlepší manifestací pro světový mír."

Po řeči Jeho Eminence zahrála hudba papežskou a státní hymnu a kardinál Verdier udělil přítomným papežské požehnání, jež přijali s neobyčejnou zbožností. Z náměstí odejel kardinál-legát do arcibiskupské residence, kde byl znovu srdečně uvítán a po hanáckém způsobu podán mu chléb a sůl a hanácký vdolek.

Jeho Eminence kardinál-legát použil volného dopoledne ku svému zotavení, aby se připravil k cestě na Velehrad.

KARDINÁL-LEGÁT VERDIER NA VELEHRADĚ.

Praha, 9. července. (Poštovní zpráva.)—Svátek svatých slovanských apoštolů sv. Cyrila a



Posvátný Velehrad na Moravě, jež navštívil kardinál-legát Verdier dne 5. července tohoto roku.

Metoděje, jak jej v pátek prožila katolická Morava na Velehradě, nemá podobnosti v dějinách této země i Velehradu samého. Byl-li katolický sjezd před týdnem v Praze konaný výrazem víry a zbožnosti všech katolíků v republice přebývajících, pak byl zase Velehrad svědkem a dějištěm náboženské manifestace víře věrných Moravanů, upřímných vlastenců, jaké Morava do té doby neviděla. Přes 80,000 Moravanů a spousty katolíků z Čech i ze Slovenska přišlo v pátek na staroslavný Velehrad, aby se poklonilo památce svatých věrozvěstů a uvítalo ve zdech Velehradu nejvzácnějšího hosta, Jeho Eminenci kardinála-legáta Verdiera.

Město bylo vyzdobeno prapory v barvách papežských, státních a francouzských, všude plno zelených věnců a květů, jež dodávaly slavnému dni jedinečnou nádhru.

5. července po 8. hodině ranní vyjel J. Em. kardinál-legát Verdier z Kroměříže zvláštním vlakem do St. Města. Doprovázeli ho členové jeho suity, dále arci-

biskup dr. Prečan, světící biskup Stavěl, v zastoupení vlády ministr Msgre dr. Jan Šrámek spolu s místopředsedou senátu drem M. Hrubanem. Mimo to jela ještě řada jiných význačných osobností.

Celou cestou vítaly kardinála-legáta na všech nádražích i vedle trati zástupy občanstva. Na nádraží St. Město-Uh. Hradiště dojel zvláštní vlak o 8:30 hod. Celé nádraží tonulo v záplavě květů, zeleně a praporů. Na vyzdobené tribuně zaujaly místo význačné osobnosti kraje, ostatní prostory vyplnilo Orelstvo, Omladina v národních krojích, hasiči, zástupci různých spolků a tisíce ostatního občanstva.

80,000 Moravanů vítá kardinála-legáta.

Páteční slavnosti velehradské staly se slavnostním vyznáním víry a velkolepým holdem kardinálu legátovi i svatému Otcí. Právem mohl říci J. E. kardinál legát, že něco podobného v životě ještě neviděl. Již jeho příjezd na nádraží ve Starém Městě dával tušit velikost a krásu dne. Na

nádraží všude hlava na hlavě. Vojenská hudba zahrála při příjezdu zvláštního vlaku legátova fanfáry z "Libuše". Kardinála uvítal rektor velehradské koleje P. Koláček T. J., a po něm dr. Skácel, náměstek starosty Uher. Hradiště, který vzácnému hosti předal cenné dary, věnované městem. Poté pozdraven byl francouzskými mladíky z Bat'ovy školy. V poděkování zdůraznil kardinál legát, že nemohl opustit Moravu, aniž by se poklonil památce velikých slovanských věrozvěstů.

Cesta z nádraží byla jedinečnou manifestací. Všude lidé v autech, na povozech a sta jiných na jízdních ozdobených kolech. Jen zvolna mohl průvod kupředu. V půli cestě slovácké banderium na krásně ozdobených koních s prapory, jaké jinde není vidět, převzalo vedení průvodu.

A na Velehradě? To se musilo vidět! Úchvatný pohled na široký špalír, vytvořený tisíci účastníky v malebných krojích. Několik set hasičů ve stejnokroji, orelstvo, pořadatelé, četnictvo a četa zlínské policie jen ztěží udr-

žovali pořádek. Více než 80,000 lidí z celého Slovákka a širokého kraje přišlo uvítat kardinála legáta a oslavit svátek sv. Cyrila a Methoda. Celé moře hlav a jedinečná nádhera pestrých krojů zaplavily kdejaké místo.

Chlebem a lillemi uvítán na Velehradě.

U veliké a krásně vyzdobené slavobrány uvítán byl kardinál legát starobrněnským opatem Bařinou, potom za duchovenstvo pozdravil ho J. M. světící biskup olomoucký dr. Stavěl. Jménem katolické omladiny přednesl pozdrav Ant. Blažek a sl. Matyášová po francouzském proslovu podala vzácnému hosti chléb a sůl, které kardinál legát požehnal. Za patronátní spolek francouzsky pozdravil p. velkostatkář Seilern. Od brány odebral se kardinál s celým svým průvodem ke krátké adoraci do chrámu Páně. Při této příležitosti zastavil se také u hrobu arcibiskupa Stojana. Z kostela odešel na čestnou tribunu krásně vyzdobenou, kde byla sloužena pontifikální mše sv. Při svém příchodu byl kardinál legát zdravěn několika sty bílých družiček s lillemi v rukou a orelským žactvem, které rovněž mávalo lillemi. Byl to obraz nezapomenutelný!

Na tribuně přivítal znovu kardinála legáta okresní hejtman vládní rada Janušák z Uh. Hradiště. Poděkoval za přátelství kardinála legáta i Francie k našemu národu a slíbil, že bude námi vždycky opětováno. Starosta obce pan Al. Daněk po svém proslovu provolal slávu rytířskému národu francouzskému a živio J. E. kardinálu Verdierovi, což shromáždění nadšeně opakovalo. Za orelstvo a katolickou inteligenci přednesl pozdrav poslanec Vičánek. Uvítání ukončily hymny francouzská, papežská a československá. Na tribunu zasedla potom celá řada oficiálních osobností. Přítomen byl také ministr dr. Jan Šrámek a mnoho lidových poslanců a senátorů.

Kardinál legát celebroval za četné asistence pontifikální mši sv. Kázání byla již před jeho příjezdem, a to tři současně. Na nádvoří kázal Msgre F. Jemelka, v basilice Msgre J. Hlobil, děkan z Uh. Brodu, a třetí kázání bylo u královské kaple. Po slavné mši sv. uspořádan byl eucharistický průvod kolem nádvoří do basiliky, jehož se zúčastnil kardinál legát. V průvodu byli jen krojovaní účastníci, kteří zaplnili basiliku úplně. Byl to úchvatný pohled na záplavu barev a květů. Po svátostném požehnání odebral se kardinál legát znovu na tribunu, aby pronesl několik slov k tisícům účastníků. Jeho slova překládal J. E. skutečný papežský komoří dr. Rückl.

"Jste právem hrdi na své dva velké světce."

Jeho Eminence kardinál legát poděkoval nejprve J. E. arcibiskupu Prečanovi za jeho laskavou péči a jménem Sv. Otce poděkoval všem za krásné divadlo, které mu bylo v Československu připraveno. Dále pravil:

"Chrám, který poskytuje vaše země, je sám o sobě nádherný, ale přidáte-li svoji víru k tomu, jde o dílo jedinečné krásy. Jste právem hrdi na své dva velké světce, kteří měli veliký vliv na vaši kulturu i na písemnictví celé střední Evropy. A bylo moji vůlí zúčastniti se této hrdosti, když jsem se rozhodl, aby jeden z kostelů mé arcidiecese nesl jména těchto světců. Dnešní překrásná manifestace spojená s krásným a jedinečným projevem pražským, dokazuje, že Československo je velikým katolickým národem. Abyste moji drazí splnili své historické poslání, zůstaňte věrni své víře a svým tradicím. (Bouřlivý potlesk a volání: Zůstaneme, to přísaháme!) Kardinál legát řekne Sv. Otci v Římě, (volání slávy), že Československý lid počítá mezi nejlepší syny Církve, nejlepší křesťany a vlastence. Jménem Sv. Otce žehná každému z vás, dětem i rodinám vašim a vaší vlasti a ujišťuje

vás, že arcibiskup pařížský nikdy na vás nezapomene a vždy bude se za vás modliti!"

Orelstvo kardinálu-legátovi.

Po každé větě J. E. kardinála-legáta propukají zástupy v jásot a volání ozývá se ze všech stran. Rázem je však ticho, když se z amplionů ozve hlas, že J. Em. udělí papežské požehnání. Moře lidí je rázem na kolenu a ztichlými obrovskými prostory nese se velebný zvuk apoštolské modlitby J. E. kardinála-legáta, který poté celému shromáždění vznešeně žehná.

Po papežském požehnání chystá se J. Em. k odchodu, když vtom přichází k němu velká deputace funkcionářů Orla Čsl.

Jeho Eminence usedá na trůn a ministr Msgre dr. Šrámek jako starosta čs. Orla mu francouzsky představuje předsednictvo čs. Orla, které Jeho Eminenci přináší dar, čestnou adresu, již mu odevzdal úřad. náměstek starosty Leiner. Přepychové vypravené album fotografií a originálů si kardinál legát ihned prohlédl a prohlásil, že to bude pro něho krásná upomínka na Moravu. Byla mu znovu provolána sláva a hudba zahrála orelskou hymnu a státní hymnou bylo dopoledne ukončeno. Před odchodem legáta do zámku pomodlilo se celé shromáždění hlasitě "Anděl Páně. . ." Cestou do zámku byl kardinál-legát nadšeně pozdravován.

Po 2. hodině měl s oltářní tribuny na Stojanově nádvoří kázání P. Alberti. Po kázání bylo obvyklé sv. požehnání a po něm svěcení památkových předmětů, jež si poutníci před tím koupili.

Aby vzácný host kardinál-legát mohl viděti krásu slováckých tanců a zvyků a zblízka poznati slováckou mládež, byla uspořádána tradiční akademie.

Před tím si J. Em. prohlédl velkolepé dílo zemřelého arcibiskupa dra Ant. C. Stojana — "Stojanov" a Papežskou kolej velehradskou. J. Eminence nešetřil během prohlídky slovy obdivu a uznání.

Slovácké děvuchy a šohajové předvedli řadu svých nejlepších slováckých tanců a zvyků. J. E. kardinál-legát byl programem nadšen. Vyjádřil se, že nic podobného a tak krásného nikde jinde neviděl a vřele všem znovu poděkoval.

O půl 5. hod. krátce za sebou přijela na nádraží tři auta se členy kardinálovy družiny. Tamburašský dámský kroužek z Brna zahrál řízný pochod, zástupy, vyčkávají, kdy přijede kardinál-legát. Členové kardinálovy suity jsou mile překvapeni, jak zvláštní hudbou, tak i skvěle vyzdobeným salonním vozem. Za krátko objevují se všichni v oknech a nadšeně tleskají dámské kapele.

J. E. ndp. biskup Chaptal sděluje shromážděnému lidu, že J. Em. kardinál-legát vzhledem ke své vyčerpanosti byl nucen odejet do Kroměříže autem. Jménem jeho děkuje za překvapení, které vznešenému hostu bylo nyní zde připraveno. Zvláště děkuje Svazu katol. žen a dívek za krásnou výzdobu vozu a ženským hudebníkům za pěknou muziku. Svůj projev skončil pak ndp. biskup provoláním slávy Moravě a Velehradu.

Zástupy na nádraží na to odpovídají potleskem a voláním slávy kardinálu-legátovi, Francii a Paříži.

Je přesně půl 5. hod., když se zvláštní vlak rozjíždí. Tamburašský sbor hraje pochod "Šťastný návrat" a vlak za jásotu zástupů pomalu opouští stanici. Kardinálova družina dlouho ještě mává z oken vlaku poslední pozdrav, načež se zástupy zvolna rozcházejí.

Rozloučení s Kroměříží.

V sobotu o 10. hodině dopol. rozloučilo se město Kroměříž s J. E. papežským legátem Verdierem, který odjel autem na nádraží, kde byl očekáván zástupy obyvatelstva a zástupci vojenských, státních i civilních úřadů. Na nádraží prošel špalírem Orlů a hasičů za zvuků vojenské hudby. S Jeho Eminenci rozloučil se

okresní hejtman Karel Kachyňa a starosta města Kroměříže Jos. Jedlička, který mu odevzdal krásně vypravené album s fotografiemi města Kroměříže. Rozloučení legáta tlumočil J. Excellence papežský komoří dr. Jiří Rückl, a pravil, že "pařížský arcibiskup kardinál Verdier odnáší si z Kroměříže skutečně nezapomenutelné vzpomínky, poděkoval všem za srdečné a upřímné uvítání a podotkl, že bude tlumočiti pozdravy spřátelené Francii, která naši republiku miluje. Ujistil také, že Praha, Velehrad a Kroměříž mu navždy utkví v paměti."

Nato vstoupil do salonního vozu připraveného vlaku a za jásotu a četných ovací odejel přes Hulín do Bratislavy za doprovodu ministra Msgre Šrámka.

Rozloučení na nádraží se zúčastnili také členové měst. rady a za vojsko brigádní generál Fr. Hněvkovský s plukovníkem ženístů Josefem Petříkem. Arcibiskup olomoucký dr. Prečan vrátil se z nádraží do kroměřížské arcibiskupské residence.

Na své cestě do Bratislavy J. Em. kardinál-legát učinil zastávku v Břeclavě, kde na nástupišti byly po uvítání předvedeny vzácnému hosti ukázky slováckých tanců.

Uvítání v Bratislavě.

V odpoledních hodinách přibyl kardinál-legát se svou družinou a doprovázen ministrem drem J. Šrámkem do hlavního města Slovenska Bratislavy, kde byl okázale a srdečně přijat. Na vyzdobeném nádraží prapory papežskými, francouzskými a čsl. dostavili se zemský prezident dr. Országh, slovenští biskupové dr. Kmet'ko, Marian Blaho, dr. Jantausch s celou bratislavskou kapitulou a duchovenstvem, poslanci Danihel, Čavojský, Sidor, senátoři Stodola, dr. Rehák, dr. Štefánek, za zemské velitelství generál Vojta, zástupci úřadů, bratislavští konsulové a velké množství obecnstva.

Při příjezdu vlaku zahrála vojenská hudba slavnostní pochod

a hymny: papežskou, francouzskou a československou. Kardinála Verdiera přivítal na nástupišti biskup dr. Jantausch a odvedl jej špalírem do nádražního salonku. Tam oslovil kardinála-legáta jménem obyvatelstva Slovenska zemský pres. Országh, který vyslovil velkou radost nad počtou, kterou svou návštěvou prokázal Slovensku. Za biskupský sbor a katol. obyvatelstvo Slovenska pozdravil kardinála-legáta senior slovenských biskupů dr. Marian Blaho, jenž vřelými slovy ocenil neobyčejný význam této první návštěvy papež. legáta pro církev katolickou a československý stát na Slovensku.

Kardinál ve své odpovědi projev radost nad tím, že mu byla dána příležitost navštívit krásné Slovensko, jemuž s radostí přináší požehnání Sv. Otce. Přichází však nejen jako zástupce Sv. Otce, ale také jako arcibiskup pařížský, aby tlumočil hlavnímu městu Slovenska pozdrav hlavního města Francie. Je velmi dojat srdečným přijetím a svoje city vyjadřuje jediným slovem: "Děkuji."

Z nádraží prošel kardinál-legát špalírem Orlů a skautů a zdraven zástupy shromážděného obecnstva odjel autem do hotelu Carlton, kde zemský prezident Országh dával na počest Verdierovu oběd. Po obědě učinil kardinál-legát tento projev:

"Milé dívky Slovenska! Jako kardinál-legát pokládám za štěstí, že vás mohu pozdraviti ve vašem krásném domově a zvláště že vám mohu přinést požehnání Svatého Otce papeže Pia XI. Navštívil bych rád každý váš příbytek, ale jiné povinnosti mně nutí vrátiti se domů, do Francie. Než opustím Slovensko, chci vám projevit obdiv a svou lásku k vaší vlasti. Velkolepý kongres pražský, který se tak skvěle vydařil, ukázal světu, že Československo je velkým státem katolickým a že věrně zachovává tradice svých otců. Protože jste

věrní své víře, protože jste jednotní v myslích a srdcích, budete šťastni a budete pomáhati své vlasti, aby splnila své krásné poslání."

Kardinál legát na bratislavské radnici.

O 16. hodině udělil kardinál-legát požehnání v bratislavském domě sv. Martina a poté navštívil starostu města dra Krno na radnici. Při vchodu do radničního paláce přivítal kardinála dr. Krno a zavedl ho do historické zrcadlové síně, kde se shromáždili členové městské rady, zastupitelstvo a byli přítomni zemský prezident Országh, slovenští biskupové a poslanci Msgre A. Hlinka, Čavojský, Sidor, Drobný atd.

Na uvítací proslov starostův kardinál-legát odpověděl:

"Pane starosto, moji drazí přátelé, jsem hluboce dojat přijetím ve vašem městě. Vaše město má dvojí vlastnosti, které hned v prvním okamžiku získávají lidská srdce. Velikost vzpomínek na minulost, laskavou roztomilost obyvatelstva. Při vzpomínce na minulost, na vše to, jak události náboženské a politické se odehrávaly v této zemi, v tomto městě a dokonce i v této síni, se přiznávám, já, jenž jsem byl tak dlouho profesorem historie, že jsem pohnut až k slzám, a k těmto krásným vzpomínkám se připojuje srdečné přijetí, jehož se mi dostalo všude na ulicích v celém městě. Nakonec mi dovolíte říci, že váš veliký národ prožívá v těchto dnech historické chvíle. Pražský kongres dokázal jednotu všech katolíků v této republice a ujist'uji vás, že zraky celého světa jsou obráceny na vás, protože budoucnost vašeho státu je také zárukou budoucnosti světového míru."

Po prohlídce radnice si kardinál legát zajel prohlédnout Děvín a v 18:30 hodin odjel do Piešťan.

Kardinál-legát posvětil léčivý pramen v Piešťanech.

Piešťanský pobyt J. Eminence

kardinála-legáta byl plný dojemných scén, které pohnuly lidi až k slzám. Kardinál Verdier posvětil v neděli dopol., 7. července, hlavní piešťanský léčivý pramen. Tísnilo se zde mnoho pacientů lázeňských a hostů o berlách a na vozících. Všichni volali o požehnání zástupce Sv. Otce Každému udělil požehnání a otcovskými slovy utěšoval. Víra těchto lidí byla nekonečná. Plakali vděčností, cítili se zřejmě posileni ve své naději, že Pán Bůh jim vrátí zdraví prostřednictvím léčivých pramenů piešťanských. Dojemné scény následovaly za každým krokem kardinálovým. Lidé padali na kolena, zástupce Svatého Otce jim žehnal, zvláště otcovsky choval se k dětem, na jejichž hlavy skládal ruce a žehnal je. Za pouhý den stal se miláčkem Piešťan svým živým zájmem, dobrotivým obličejem a nesmírnou vlídností. Volání slávy doprovázelo ho všude až do vlaku.

KATOLICKÉ ŽENY NA SJEZDU.

Mezi statisíci poutníků, kteří se dostavili do Prahy na zavolání svých biskupů v památných dnech 27.—30. června 1935, byla dobrá polovina žen a početnost ta dala se nejlépe ověřiti při schůzích a shromážděních, jichž se zúčastnily ženy jako samostatná složka. Tak v pátek 28. června po poledni v klášteře cti. sester Voršilek na Národní třídě kam dostavilo se na seznamovací schůzku tolik účastnic, že se nevešly do žádného ze sálů kláštera a musily sněmovati pod širým nebem, na nádvoří, kde vytvořily neobyčejně malebný živý obraz, který pak byl také s několika stran fotografován. Promluvili tam: starostka Svazu čsl. katol. žen a dívek v Čechách, paní E. Schmutzerová, duchovní rádce Svazu dr. Čihák, metropolitní kanovník, paní dr. Amalie Svobodová z Uh. Brodu a paní Polzová z Prahy.

V sobotu 29. června o svátku

sv. apoštolů Petra a Pavla shromáždily se katolické ženy o 7. hodině ranní v kostele bývalého Anežského kláštera na Františku ke mši svaté. J. M. ndp. velmistr Křížovníků dr. J. Vlasák promluvil dojemně o významu sjezdu pro katolické ženy a o jejich touze, aby blahosl. Anežka byla vbrzku svatořečena; k sv. přijímání přistoupilo několik set žen ze všech krajů republiky. Byly to okamžiky velikého štěstí vnitřního, na které se nezapomíná po celý život.

O půl desáté hodině dopolední téhož dne konala se slavnostní schůze žen v největším sále pražském, "Lucerně", jež byla účastnicemi přeplněna, jak doznal i tisk nekatolický. Sál s obrovským obrazem Matky Boží v průčelí byl nádherně vyzdoben. Po zapění chorálu svatováclavského zahájil schůzi delegát sjezdového presidia Msgre dr. Foltyňovský z Olomouce, načež zvoleno předsednictvo schůze: za předsedkyni E. Schmutzerová, starostka Svazu katol. žen a dívek v Čechách; I. místopředsed. F. Menšíková, předsedkyně Svazu katol. žen a dívek země Moravskoslezské, II. místopředsedkyně Běla Dlouhá, spisovatelka a redaktorka, jednatelka L. Tichá, sociální úřednice a redaktorka, zapisovatelka dr. Amalie Svobodová, předsedkyně Jednoty křesťan. matek pro diecesi olomouckou. Po projevu předsedkyně Schmutzerové následovaly přednášky: Msgra Frant. Jemelky, kanovníka v Olomouci: "O praktické obnově náboženského života žen", Růženy Budělovské, odborné učitelky, členky zastupitelstva hlav. města Prahy, "O náboženské úloze katol. žen v rodině a ve výchově", Fr. Menšíkové: "O náboženské úloze katol. ženy ve veřejném životě."

V sjezdové resoluci, kterou přečetl delegát sjezdového presidia, zdůrazněna zejména odpovědná úloha katol. ženy v životě soukromém i veřejném, to jest v rodině, ve školství, ve farnosti a

v církvi, což předpokládá nerozlučitelnost svátostného manželství, výchovu školní v duchu Kristově, nekompromisní stanovisko k tisku a k veřejným otázkám, a svatou horlivost v konání skutků duchovního i tělesného milosrdenství.

Schůzi poctili návštěvou J. M. ndp. biskup Stavěl a opat Zavoral, jimž se dostalo vřelého uvítání všemi účastnicemi. Schůze byla zakončena zapěním papežské a státní hymny.

Ve všech projevech ozývala se touha po jednotě a záleží nyní na každé jednotlivé účastnici sjezdu jak bude o ni usilovat v nejbližším i vzdálenějším okruhu svého působení. Malé spolky mají svůj význam pro díle podniky Katol. akce. Velké podniky však vyžadují soustředění všech sil a musíme tedy po projevech, jakých jsme byly svědky o sjezdu, očekávat, že k takovému soustředění skutečně již jednou dojde i mezi katoličkami čsl. republiky.

Avšak ženy se početně zúčastnily i schůzi stavovských v pátek dopoled. (učitelé, zemědělských žen, živnostníků, svobodných povolání, veřejných zaměstnankyň a j.), což svědčí o pochopení významu sjezdového hesla: Kristus náš vůdce z neštěstí a bídy i potřeby dobových. A posléze povinnost hostitelská a úkoly společenské přivedly některé účastnice sjezdu i do přímé blízkosti samého papežského legáta, J. E. arcibiskupa pařížského Verdiera. Tak se stalo, že kromě jiného došlo i k této příhodě při návštěvě J. Em. u pražských "Amitiés françaises". Ndp. kardinál-legát opakoval opět a opět, jak je nadšen tím dobrým, zbožným lidem, který v takovém počtu přijel do Prahy na sjezd a že při mši svaté v kapli sv. Václava na Hradčanech, kterou obětoval za náš národ, vroucně prosil, aby Bůh žehnal činům tohoto lidu a splnil přání, která by sloužila k jeho dobru. A tu čelná členka výboru Amitiés a vynikající členka Sva- zu katolických žen a dívek v Če-

chách poprosila Jeho Eminenci, aby svými modlitbami podepřel vroucí přání československých žen, aby blahoslavená Anežka Přemyslovna vbrzku byla kano-nisována. A kardinál-legát ochotně slibil na tento úmysl se mo-

dliti...

Co říci ještě dále? Sjezd daleko předčil naše očekávání, záleží však nyní na tom, jak dovedeme duchovně těžiti z jeho darů. Kéž nám Bůh a naši svatí patronové v tom pomáhají! L. Tichá.



Růže Mexika.

Román z mexického života před sto lety.

(Dle různých pramenů napsal Stan. Novotný.)

Španěl úmyslně postavil věc Fabiovu plantážníkovi do jiného světla, než senátorovi. Senátor byl slabé povahy a musel mladého muže, jako svého soupeře, sám od sebe nenávidět. Jinak tomu bylo u dona Diega. Tento zřejmě byl nakloněn schovanci bývalého hledače zlata, že by se nebyl rozpa-koval chud'asu tomu dáti ruku své dcery, kdyby ji nebyl již dříve přislíbil donu Zamorovi pro senátora. Kdyby nyní don Diego zvěděl, jakým ohavným způsobem posvátné pohostinství v jeho domě bylo zneuctěno, pak od jeho po-ctivé povahy bylo vše k očeká-vání.

"Jak, čest mého domu — poho-stinství zneuctěno — pravíte", — zvolal don Diego, při čemž sáhl po pistoli, jež ležela na stolku u jeho lůžka. "Kdo ohrozil čest mé-ho domu? Kdo zneužil mé poho-stinnosti?"

"Upokojte se", klidnil ho don Zamora, směje se ve svém nitru kontrastu, jaký ležel v povaze to-hoto ušlechtilého muže a senátora. "Nepřítel zde více není. Upr-

chl a sám se potrestal."

"Kdo jest ten nepřítel?"

"Fabio!"

"Fabio? To není možné! Tento řádný, mladý muž nemůže se ni-kdy stát zbabělcem ani zrádcem!"

"On zná místo, kde se nalezá ono zlato, — jehož tajemství my známe. A on miluje vaši dceru!"

"To jest vše? To jsem vám sám řekl."

"Ano, ale vaše dcera miluje ho také — a to jste mi nepověděl."

A don Zamora vyprávěl plan-tážníkovi noční události, ovšem a-le zbarvil svou zprávu tak, aby na něho a na Ryna nepadl ani stín viny.

"Tím hůře pro senátora," pro-hlásil zamyšleně don Diego.

"Pomyslete na své slovo, které jste dal nejen mně a senátorovi, a-le též princí z královské španělské krve. Uvažte, že my bez mimořá-dné parlamenární činnosti sená-tora nic nepořídíme. Pomyslete na svou vlast, která očekává své zno-vuzrození, svou slávu a příští ve-likost od splnění slova, jimž jste se mi zavázal."

"A což nemáte to slovo?" tázal se klidně don Diego. "Já je nevezmu nikdy zpět! Já je dal však pouze vám, a jen vy sám můžete mne jej sprostiti. Jste spokojen s tímto ujištěním?"

"Jsem", pravil Španěl uspokojeně, podav don Diegoví ruku. "Já podržím vaše slovo a vezmu na sebe ostatní. Ale mladý onen muž může najíti společníky k výpravě za zlatem a nás předejít. Proto musím okamžitě vyraziti do Tubac, abych tam shromáždil všechny ostatní své lidi. Proto vás opouštím uprostřed noci."

"At' se stane cokoliv, Dolores stane se chotí senátora! Žijte blaze a brzy se navraťte."

Španěl se ovšem chránil sdělení plantážníkovi, že pronásledování Fabia jest hlavní příčinou k tak časně výpravě, a že smrt mladého muže jest věcí již ujednanou.

Ujednal v rychlosti s donem Diegou ještě některé záležitosti, otevřel senátorovi příslibený úvěr, a pak se rozloučil s hostitelem. — Don Diego chtěl jej vyprovoditi na dvůr, ale Španěl nepřipustil.

Když dospěl na dvůr, vše bylo již na cestu připraveno.

Ryno, Augustin, José a Sebestián seděli v sedlech, poslední na nádherném, ohnivém vraníku, — kterého plantážník, věren svému slibu, ještě během večera dal mu k dispozici. Také mezci byli osedláni a naloženi, a sluhové, mezi nimiž se nalézal bývalý pastevec, stáli připraveni, čekající jen na dona Zamoru.

Augustin a José, kteří se ještě nacházeli pod účinky požití kořalky, úsilovně se namáhali, aby se udrželi v sedle. Zdálo se, že nemají žádného jasného pojmu o věci, o níž se jedná.

"Sedím rovně v sedle?" tázal se José, obrátiv se tichým, starostlivým hlasem k Augustinovi.

"Rovně, jako bambusová tyčka, ale vy sedíte dva — ačkoliv, abych pravdu řekl, divím se, že sedí dva lidé na jednom koni a mají jen jeden plášť."

"Dva na mém koni?" tázal se vážně José.

"Dva! Mohu vám na to přisa-

hati." —

"Sedíme oba pevně v sedle?" — tázal se znovu José, když se hleděl ujistiti, sedí-li sám na svém koni.

"Jako dvě skály!" odpověděl Augustin, aby svému příteli zalichotil.

Když don Zamora vložil nohu do třemenu, popohnal Ryno svého koně k němu a ukázav posuňkem na Joseho a Augustina, pravil:

"Jestliže, vaše milost si přeje, abych řídil pochod, jsem připraven!"

"Anol!" odvětil Španěl hlasitě a vskočil do sedla.

"Pozor!" zvolal Ryno. "Sluhové pojedou napřed a budou nás očekávat u mostu u vodopádu na druhé straně."

Sluhové mlčky uposlechli.

Ryno zůstal u dona Zamory.

"Našli jsme stopy Fabiovy," — řekl tiše svému pánovi. Pustil se tamto do lesa. Vidíte tam onen oheň, jenž prosvítá stromy? Myslí, že tam hledal útočiště. Podnikneme honbu na divoké to hříbě, a myslím, že budeme míti z ní větší potěšení, než z honby na divoké koně, kterou nám přislíbil don Diego. Jsme tři lovci —"

"Jsou srozuměni?" tázal se don Zamora, ukázav na Augustina a Joseho.

Ryno přisvědčil kývnutím.

Španěl pohlédl bezděčně ostřeji na obě označené osoby, a zlostný pohled stihl Ryna.

"Oba ti lidé jsou opilí," pronesl zlostně. "To jsou ti naši pomocníci, které máte k ruce?"

Popojel k oběma mužům a přisvědčil se, že se tito jen s největší námahou drží v sedle.

"Naše horlivost nás pohání —", kotal Augustin, kdežto José snažil se udržeti se co nejpříměji, aby zakryl svůj opilý stav.

"Bud'te bez starosti, done Zamoro," chlácholil Ryno Španěla. "Jakmile budeme v lese, budou po ruce prostředky k jejich vystřízlivění."

Španěl spolkl jakousi nadávku. Nebyl čas k předhůzkám. Především bylo třeba zjistiti směr, kterým ubíral se uprchlík.

Když jezdci jeli podél zdi, dospěli k místu, kde Fabio zeď přeskočil. Ryno sestoupil s koně a ukázal donu Zamorovi spadlé kameny a několik krůpějí krve.

"Zde vidíte, zraněný mladý muž tudy se dostal ze zahrady! Ach, kdybych ho byl nožem jen o dva palce dále trefil!" litoval Ryno s pohledem plným zášti.

Další stopy, jež se jevily ve vápenité půdě, potvrzovaly již dříve pronesené mínění Rynovo, že se Fabio obrátil k onomu ohni v lese, a Ryno se snažil při svitu měsíce a pomocí křesadla sledovati dále ony stopy.

"Done Zamoro", — pravil po chvíli, "vy můžete se Sebestiánem sledovati běh potoka, který naleznete odtud asi sto kroků vlevo, až přijdete k mostu, který jest tam položen z klad. Tam zůstanete tak dlouho v úkrytu, až k vám přirazím s oběma druhy. My do té doby vykonáme svůj úkol a připojíme se k sluhům, kteří o celé věci nemají ani zdání a také nic věděti nesmějí, proto jsem je poslal napřed!"

Po tomto vysvětlení svého plánu, pustil se Ryno s oběma společníky k lesu, kdežto don Zamora ve společnosti Sebestiána obrátil se vlevo, aby vyhledal označený potok.

"Onen oheň tam znamená nesporně noční tábor," mínil Sebestián, když se Ryno vzdálil. Co to může býti za lidi? — Nemám ani zdání."

"Lidé, jakých jest dosti v těchto pustinách," odpověděl roztržitě don Zamora.

"Ne, to není možné. Pohostinnost dona Diega jest známa na sto mil kolem. Proč tito lidé nejdou do osady, místo aby v její blízkosti rozbíjeli své ležení?"

Zatím co Ryno, José a Augustin blížili se k lesu, měl tento za vhodné, předhoditi oběma společníkům jejich nestřídmost v pití a je pokárati.

Když dospěli lesa, sestoupil Ryno s koně a vrátil se po chvíli s hrstí žlutavých travin zpět. Přinutil oba své společníky, aby vyssáli šťavnaté stonky těchto travin,

což oba jen s největším odporem učinili.

Výsledek byl skvělý. Již po několika minutách oba cítili se svěžejší, jejich zrak stal se jasnější, jejich držení těla přímější, stali se opět potřebnými lidskými tvory.

"Musíte sestoupiti s koní," poručil Ryno, aniž by se pouštěl do dalších výkladů s oběma, kteří se chtěli omlouvat, "a koně ved'te za uzdy. Až budeme moci rozeznati, jací lidé u ohně táboří, pak se poplížim napřed a, jakmile svou pušku vypálím, vrátím se k vám zpět."

Když všichni tři tímto způsobem ubírali se vpřed, objevila se nemožnost, v temném pralesi s koňmi v cestě pokračovati. — Ryno předal svým společníkům uzdu svého koně a poručil jim, aby na místě vyčkali jeho návratu, a sám se prodíral dále hustými křovinami směrem, odkud stále ještě plál oheň.

Kapitola osmá.

Asi na dostřel pušky od zdi haciendy počínal v předešlé kapitole zmíněný prales. Tento prales táhl se na sever až k oněm divočinám, kde počínal okres Tubac.

Jen jediná, dosti špatná cesta vedla lesem do pohraničního města Tubac. Cestu tu protínal dravý lesní potok, který vinul se mezi vysokými břehy a tvořil na jednom místě vodopád.

Proud vodopádu byl tak silný, že v onom místě nebylo možno prudkou bystřinu překročiti, — a proto don Diego dal tam zříditi most, který se skládal jen ze dvou mohutných kmenů. Místo to bylo ono, kam poslal Ryno sluhý, dona Zamoru a Šebestiána.

Asi uprostřed prostory mezi osadou a popsaným mostem, hořel táborový oheň, o němž jsme již dříve slyšeli.

U tohoto ohně shledáváme se opět se dvěma osobami, s nimiž již dříve jsme se seznámili: oběma lovci, kteří u pramene osvobodili společnost dona Zamory od dvou kugarů.

Měsíc linul své bledé světlo nad majestátním klidem pralesa; jeho jas šířil se popínavými rostlinami,

kde nebyly tyto příliš hustě spjaty, tu a tam do nítra pralesa, a tvořil fantastické stínové obrazy. Rudá zář táborového ohně tvořila kontrast s bledým světlem měsíce a činila neosvětlené části lesa ještě příšernější, než tomu bylo ve skutečnosti. — Ze zdáli zaznívalo sem temné hučení vodopádu.

Táborový oheň byl dle obyčeje rozdělán na místě, kde stromy byly nejřidší. Oba lovci zařídili se pohodlně a z jejich počínání dalo se souditi, že si po denních útrapách chtějí řádně odpočinouti.

V krajině, prostě všech příbytků lidských, nebyl by takový obyčejný noční tábor uprostřed lesa ničím významným. Ale blízko osady, jejíž pohostinnost byla daleko široko známa, věc nabývala významu. Oba lovci museli míti osobní důvody, že pohostinství dona Diega nevyhledávali. Znáčná zásoba suchých větví, jež byla poblíže ohně nahromaděna, naznačovala, že oba lovci chtějí celou noc u ohně strávit.

Poněvadž jsme při prvním setkání se s oběma lovci věnovali těmto jen letmou pozornost, prohlédneme si je při nynější příležitosti trochu bedlivěji.

První z nich měl na sobě oděv, který byl směsí obleku bělocha a indiána. Jeho hlavu kryla čepice z liščí kožišiny ve formě sploštělé koule. Bavlněná košile s modrými pruhy halila jeho tělo. Kabát, nebo aspoň něco takového, co kabát mělo představovati, ležel vedle něho. Byl vyroben z vlněné pokrývky. Na nohou měl jistý druh kožených spodků, jaké nosili indiáni. Místo mokasinů, jež nosí indiáni, měl boty, jichž spodek, pobitý cvočky, zdál se vydržeti dvouletý pochod. Kožený pytlík s kulemi a pečlivě uzavřený bůvolí roh na střelní prach, měl zavěšený přes ramena. Lovecký nůž, jenž vězel ve vlněné, pestrobarevné pochvě, a puška s dlouhou hlavní doplňovaly jeho výzbroj.

Dle této jeho výzbroje a jeho obrovské postavy mohl každý poznati lovce, jakými se tehdy honosila Kanada, jednoho z mužů, v jehož žilách proudila krev starých

Norů, a jednoho z těch, kteří nikdy nad sebou nemívají jinou střechu než modré nebe, a kteří volně dýchají jen ve vzduchu lesů a prairii.

To byl lovec Gabriel. Jeho vlasy počínaly šedivěti, široká jizva, která šla přes čelo od jednoho spánku ke druhému, naznačovala, že ruka a nůž nějakého indiána vztahovaly se již po jeho skalpu a že byl blízko toho, býti skalpován. Jeho sluncem opálené tahy obličej zdály se býti jako ze železa ulity. Jinak jeho obličej málo souhlasil s herkulovskou silou jeho svalů, neboť zračila se v něm mírnost a dobrotu.

Jeho společník, Pedrillo, ačkoliv byl poměrně též velký, zdál se býti vedle něho skoro malý. Mohl býti star asi čtyřicet pět let, kdežto Gabriel mohl čítati přes padesát roků. — Černé Pedrillovy oči měly výraz odváznosti. Jeho pohyblivé tahy obličej jevíly prudké náruživosti, jež, jednou probuzeny, mohly zabíhati až do krutosti. Na první pohled bylo možno poznati, že v Pedrillových žilách proudí jižní krev, že přináležejí jinému lidskému kmeni, nikoliv norskému, nýbrž románskému. — Byl právě tak oblečen a ozbrojen jako jeho společník Gabriel. Jen jeho oděv nasvědčoval spíše jezdcí, než chodci. Leč jeho roztrhané boty svědčily, že jest již delší čas bez koně.

Gabriel, jsa pohodlně uveleben na mechu, pozoroval pečlivě se na rožni skopovou kýtu. Mastnota kapala syčíc do plamenů. Věnoval kuchařskému svému umění takovou pozornost, že jen neúplně zaslechl, o čem jeho kamarád mluví.

"Tvrdím," právě mluvil Pedrillo, "že když se jeden ocitne na stopě nepřítele, ať je to rudokožec nebo běloch, má po ní jíti."

"Ale," namítal Gabriel, "ty zapomínáš, že máme právě jen tolik času, abychom se dostali do Arispe, máme-li prodati naši loveckou kořist."

"My dostaneme peníze za naše kožišiny v Arispe vždy ještě včas; budeme míti také příležitost prodati naše tři včera ukořistěné ko-

žišiny, ale náhoda mi vždy nedopře najíti muže, kterého jsme včera v těchto pustinách zastihli; nebudu mít tak brzy opět příležitost, splnití přísahu msty, kterou jsem učinil před dvaceti lety."

"Pomsta jest požitek," pronesl Gabriel, "jako mnohé jiné věci, chutná sladce, než ji uskutečnime; chutná ale hořce, když ji užijeme."

Okamžik se oba lovci odmlčeli.

"Zdá se, že nejsi téhož mínění, pokud se týká indiánů," počal pak opět Pedrillo. "Tvoje puška již roztrhala lebku mnohému Apačovi, Siouxovi nebo jiným našim nepřátelům."

"O, to jest něco zcela jiného! Jedni mi ukradli kožišiny, ti druhí mne chtěli skalpovat, a všichni dali mi zažiti strašlivé okamžiky. Ale krajan —"

"Ano, krajan, a proto ho tím více nenávidím. Člověk jen takové nenávidí úplně, jež z povinnosti musí mít rád a přece má příčinu, je nenáviděti. Příčiny, jež mně zavdaly, podnět k nenávisti k tomu krajanu, nikdy nezapomenu. — Náhoda svedla v této pustině dva lidi, kteří se ve Španělsku poznali, a já ti prohlašuji, že si nedám ujiti příležitost k pomstě."

"Kdybych znal příčiny tvé nenávisti, snad bych byl jiného mínění," odpověděl Gabriel a obrátil pečení na rožni.

"Mohu ti příběh ten několika slovy vyložit," pravil Pedrillo. — "Před dvaceti roky, jak jsem ti již vyprávěl, byl jsem královským celním strážníkem. Mohl jsem býti se svým postavením zcela spokojen, neboť plat byl dobrý, ale nešťastnou náhodou byl nám málokdy vyplácen. — Proto jsme se museli odškodňovati na podloudnicích. Těch ale bylo málo, neboť nemohli nic vydělati, ježto dvě stě neplacených celníků stále bylo na číhané, a ti chtěli žiti z podloudníků. Od kapitána až k prostému strážníkovi všichni pásli jsme neúměrně po nich. To mělo za následek, že se tito neodvažovali na břeh, nanejvýše jen tehdy, když se dříve s naším kapitánem dorozuměli. Kapitán pak musel v takovém případě postaviti na stráž

jen takové celníky, kteří požívali jeho důvěry. A abych jeho důvěry získal, vzal jsem útočiště ku lsti. Dělal jsem totiž, jako bych trpěl ospalostí a to mně pomohlo k tomu, že mne kapitán postavoval na nejlepší místa."

V tom okamžiku sňal Gabriel skopovou kýtu, která šířila lákavou vůni, z rožně.

"Nu, Pedrillo," řekl, "máš-li chuť, můžeš svůj příběh dopověděti při jídle."

"Hrome, zda mám chuť! Vzpomínka na mé posty ve službách španělského krále vždy ve mně vzbudí ohromný apetit."

Oba lovci posadili se proti sobě a pečení položili mezi sebe.

"Nuže," počal opět Pedrillo, — dávaje si na pečince znamenitě chutnati, "říkám ti, že jsem předstíral ospalost. Jednoho večera dal si mne kapitán zavolat. Dobře, řekl jsem si, za tím něco vězí. Poslal mne na důležité místo na pobřeží zátoky Clanchovi —"

Gabriel sebou trhl, když slyšel toto jméno.

"Jak jsi jmenoval onu zátoku?" tázal se vzrušeně.

"Clanchovi! Proč jsi sebou tak trhl při vyslovení toho jména?"

"Stará vzpomínka," pravil Gabriel zdráhavě. — "Vypravuj jen dále."

"Tedy oné noci stál jsem na důležitém místě v zátoce Clanchovi, ale ne abych hlídal, nýbrž abych spal. Rozuměj dobře, spal jen na oko. Vyslovím se ale krátce, neboť mnoho řeči nedá klidně jíti. Tedy zkrátka: — přistál člun, já vzal od jeho majitele výpalné, nechal jsem ho jíti po jeho záležitostech a odebral jsem se zpět na své místo, abych spal dále. Že onen muž neměl před sebou žádné obchody, věděl jsem, věřil jsem však, že jest v tom nějaká milostná aféra s vzájemným porozuměním. — Leč několik dní na to jsem zvěděl, že byla prolita krev. Byla nalezena totiž mrtvola vysoce postavené mladé dámy, jež byla vyvržena vlnami na břeh, ale nikdo nevěděl, co se stalo s dítětem oné dámy, jež bylo tehdy tříleté."

Gabriel při vyprávění Pedrilla

jevil stále větší rozčilení.

"Dáma byla velice krásná a měla v prsou zející ránu," přerušil Gabriel náhle vyprávěče, "není tomu tak?"

"Ano!" odvětil užasle Pedrillo. "Ale co ty o tom víš?"

"Dítě, o němž nikdo nevěděl, kde se nalezá, byl asi tříletý hošík." —

Pedrillo přikývl, jsa úžasem něm.

"Jeho jméno byl César."

"Ke všem kozlům!" zvolal nyní Pedrillo. "Máš snad dar odhalovati minulost? Odkud to vše víš?"

Gabriel pohlížel zamyšleně před sebe a velké pohnutí zračilo se v jeho tvrdých tazích.

"Já to byl, který nalezl na moři onu zavražděnou dámu a vedle ní plačícího hošíka. Naše loď byla zakotvena v blízkosti zátoky Clanchovi a kapitán mi dal rozkaz, odebrati se na pevninu. Při návratu přišli jsme na člun, v němž byla mrtvola oné dámy a hošík. Mrtvolu jsme ponechali jejímu osudu, hocha já vzal k sobě. Jeho prádelko bylo poznačeno hraběcí korunou a jménem Cesar z M."

"A co se stalo z onoho hocha?" tázal se Pedrillo. "Žije?"

Gabriel se bolestně pousmál.

"Nevím," pravil.

"Ty nevíš? Což jsi se od dítěte odloučil?"

"To je dlouhý příběh," hájil se Gabriel, "ten ti budu vyprávěti někdy jindy! Pokračuj nyní ty ve svém vyprávění, jsem na jeho konec zvědav."

"Nemám již mnoho co říci. Za rok po vraždě onen muž, jemuž jsem nevědomky pomáhal při kravém činu, stal se pánem zámku a panství Mediny, jež před tím ráležely zavražděné vdově jeho bratra a jejímu synkovi. Navštívil jsem vysokého toho pána a snažil jsem se od něho vymáčkati peníze za svou bezděčnou pomoc, ale on mne nechťel znáti, a dal mne psy ze zámku vyštvaťi. Já učinil pak udání soudu, proces byl zahájen —"

"A co se stalo?" tázal se napjatě Gabriel.

"Misto aby ten, jenž spáchal c-

nu vraždu, byl potrestán," vypravoval dále Pedrillo, trpce se usmívaje, "byl jsem já pro vědomé, křivé nařknutí a vydírání deportován na Ceutu pod předstírkou, že mne tam vláda potřebuje k lovení tuleňů. — Tento vývoj věci byl pro mne tak překvapující, že jsem použil první příležitosti k útěku. Ale jemu, který mne přivedl na galeje, přísahal jsem pomstu a také ji splním."

"A ty myslíš, že tento Španěl jest totožný s oním z Clanchoví?"

"Na první pohled jsem ho poznal, hraběte Antonia z Mediny, který vraždou pomohl si k hraběcímu panství."

"Nuže, odložíme tedy cestu do Arispe a budeme sledovati stopu tohoto muže," pravil prostě Gabriel. —

"Mohu tedy na tebe počítat?"

"Myslíš, že tě opustím nyní, -- když jsms spolu již deset let dělili se o radosti i starosti?"

"Deset let!" pronesl zamyšleně Pedrillo. "Jak ten čas utíká. — A před dvaceti lety byli jsme si již blízko, aniž bychom se znali, aniž bychom o sobě věděli."

Nastala delší pomlčka, jež rušená byla jen praskotem ohně.

"Rekni mně", počal Pedrillo po delší době, "jak to přišlo, že jsi vyměnil život na moři za život v pustinách a pralesích?"

"Bez jisté smutné události," odpovéděl Gabriel, vážně pohlížeje do ohně, "nebyl bych moře nikdy opustil — ale nač hovořiti o tom, čeho více není," přerušil se náhle. Minulost náleží minulosti."

"Ticho!" nakázal náhle Pedrillo. "Zdá se mi, že jsem zaslechl nějaký praskot v křovinách."

Oba muži pozorně naslouchali. Bezděčně sáhli po připravených puškách, spíše však ze zvyku, než v očekávání skutečného nebezpečí, jehož v blízkosti osady dona Diega sotva se bylo třeba obávat.

Asi třicet kroků od ohně, na místě poněkud svitem měsíce osvětleném, objevila se lidská postava.

"Kdo jest zde?" vzkřikl Pedrillo.

"Muž, který vás prosí o útočiště u vašeho ohně," zněla odpo-

věd'.

"Máme ho nechat přijíti, nebo jej požádati, aby šel dále svou cestou?" tázal se Pedrillo svého přítele. —

"Bůh chraň!" zvolal Gabriel — "Snad mu v osadě odepřeli pohostinství. Jest sám a jeho hlas, který, zdá se mi, neslyším poprvé, nasvědčuje, že jest unaven nebo nemocen."

"Nuže, buďte vítán u ohně a k naší hostině", volal Pedrillo.

Mezitím postoupil neznámý — byl to Fabio — blíže a přikročil k cání.

Jeho obličej byl bledý, následkem rozčilení a ztráty krve.

Ačkoliv byl oběma lovcům znám — připadaly jeho tahy obličejové bývalému celníkovi teprve nyní nápadnými, neboť jevil výraz překvapení.

"Odloučil jste se snad od jezdců, v jejichž společnosti jsme vás spatřili?" tázal se Pedrillo, když spatřil, že Fabio spíše k zemi padl, než usedl. "A nevíte, že asi čtvrt hodiny odtud poskytl by vám lepší pohostinství, než je naše? Já sice pána oné osady osobně neznám, ale myslím, že by vás neodmítl. Nebo přicházíte snad odtud?"

"Ano, přicházím z osady! Ale donu Diegovi nemohu ničeho vytknouti. Leč přechovává hosty, s nimiž já pod jednou střechou žiti nemohu."

Pedrillo pohlédl užasle na mluvčího. —

"Přihodilo se něco na haciendě?" tázal se napjatě.

Fabio odhodil svou vlněnou přikrývku, které používal jako pláště, a ukázal oběma mužům pravou paži, do níž zasáhl ho nůž Rynův.

Tento pohled odstranil poslední podezření, jaké nedůvěřivý Pedrillo ještě choval proti mladému muži, rázem.

"Nuže, ruku sem!" pravil Pedrillo. "Když s vámi tak jednali, musíme se státi spojenci."

Také Gabriel pohlédl na Fabia zrakem plným pochopení a rovněž mu podal ruku. Mladý muž stiskl ruce lovců levičkou.

Gabriel potom zanechal svého zaměstnání s pečením, aby prohlédl ránu jejich nenadálého hosta, což učinil se zvláštní zručností a skoro s něžnou účastí.

"U kozla!" pravil, "vy jste měl co dělat s taškářem, který svému řemeslu dobře rozumí. Několik palců dále a byl konec s vaším životem. Takto ale rána celkem nic neznamená. Upokojte se, můj milý," dodal, odstraňuje šat kol šklebící se rány. "Obklad z rozmačkaných bylin na to, a více o tom nebudete věděti. Pedrillo, ohlédni se asi po hrsti oregano. Rozetři je mezi dvěma kameny a přines mně je." —

Brzy vrátil se Pedrillo se svažečkem této byliny, jejíž léčivá moc výborně jest známa indiánům, a pečlivě vyplnil příkaz Gabrielův. Tento potom přiložil jakousi náplast na ránu a zavázal ji obratně kusem staré košile.

"Že se vám ulevilo, není-liž pravda?" tázal se po chvíli Gabriel. "Nic není lepšího než oregano, aby bylo zabráněno zanícení rány, a vy nepocítíte ani nejmenší horečky. A nyní, můj milý, vezměte si kus skopové pečeně a učiňte doušek z této láhve, načež ulehněte u ohně a odpočiňte si, neboť zdáte se býti velmi unaven. Odpočinek učiní vám dobře."

"Ano", zněla odpověď Fabia. "Během čtyřiceti osmi hodin zažil jsem toho tolik, že se mně zdá, že těchto čtyřicet osm hodin bylo celý rok, a v tomto okamžiku zdá se vše kolem mne točiti. Za jídlo nyní děkuji. Ale spánek mně posílí a vrátí mi opět síly, jichž jest mně v mém postavení velmi zapotřebí. Jen o to prosím, abyste mne nenechali dlouho spáti."

"Dobře, dobře!" řekl Pedrillo. "Neptám se vás proč jste odešel z domu dona Diega, ale leží-li vám hosté jeho na srdci, můžete klidně spáti. My budeme bdíti."

Fabio pohodlně se uložil na měkkém mechu. Vysílení následkem ztráty krve a rozčilení od úmrtí jeho pěstounky, a námaha poslední cesty brzy uvrhly jej v hluboký spánek.

Gabriel ho mlčky pozoroval.

"Neklame-li mne výraz jeho obličeje", pravil po chvílce k Pedrillovi, "pak nemyslim, že budeme litovati, že jsme tohoto mladého člověka k sobě přijali."

"Já mu na počátku nevěřil," — odpověděl Pedrillo. "Ale to vysvědčení, které má na paži, dokazuje, že pod onou střechou nenašel žádných přátel, a myslím, že ho můžeme klidně přijati za společníka."

"Co myslíš, jak může býti asi stár?" tázal se Gabriel, který se o mladého muže zdál velmi zajímati.

"Ne starší než čtyřicet let."

"To jest též mé mínění," pronesl Gabriel, při čemž se zdálo, jakoby spíše k sobě, než ku svému kamarádovi hovořil, kdežto výraz zámčivosti jeho hrubé tahy obličeje změnil v přívětivější a z jeho prsou unikl povzdech. "To je stár, které by asi měl, kdyby byl ještě živ."

"Kdo?" tázal se překvapeně Pedrillo.

"Minulost minula!" zafilosofoval Gabriel. "Netaž se mne. — Vzpomínky kazí mi chuť k jídlu! Žil jsem sám v lesích a také v nich sám zemru."

Oba muži se odmlčeli a obrátili svou pozornost opět k přerušené večeři.

"Kdybych měl to potěšení, znáti dona Diega osobně, pak bych mu složil svou poklonu za mimořádně výtečnou chuť jeho skopce", počal opět Pedrillo. "A jsou-li též jeho koně tak výborní, vypůjčím si jednoho z nich."

"Nejsi snad s dosavadním již spokojen?" tázal se Gabriel s komickým úsměvem.

"Ne! Pro každý případ jest dobře, má-li jeden dobrého koně. — Tamhle mám své sedlo. Potom budeme míti pěchotu i jízectvo. Jeden kůň nebude představovati větší ztrátu v jeho stádě, než jeden skopek, a mně by kůň byl velmi prospěšný."

"Mnoho štěstí k této honbě," — usmál se Gabriel. "Myslím také, že by plantážník tím velkou ztrátu neutrpěl. Já zatím budu společníkem mladého muže. On spí, jako by čtrnáct nocí nespál."

"Kdyby se v mé nepřítomnosti něco nového přihodilo, dej mi znamení hlasem šakala."

Pedrillo po těch slovech chopil se lasa, dlouhého koženého splétaného řemene, jež mělo na konci smyčku, která se vrhá přes hlavu zvířete, jež se chce chytit. Pedrillo ubíral se s lasem na místo, kde doufal nějakého koně překvapiti.

Gabriel zůstal sám. Se zájmem pozoroval spícího mladého muže, přiložil suché větve na oheň, pak ulehl a usnul právě tak brzy a pevně jako Fabio.

Kapitola devátá.

Uběhla asi hodina. Hvězdy, jež v těchto krajinách jsou pro cestující hodinami, opustily již onu část oblohy, která se rozprostírala nad pralesem v místech, kde byl táborový oheň, a ztrácely se na horizontě. Gabriel, který dle starého zvyku lovců, spal jen jedním okem, několikrát přerušil spánek, aby kolem sebe ohlédl. Pedrillo se dosud nevrátil.

Starosti a obavy nesrovnávaly s obrovskou stavbou těla, jakou měl Gabriel. Proto opět vždy přerušovaný spánek znovu navázal.

Uběhla ještě jedna hodina, když tichý praskot v křovinách, mechem tlumené kroky a supění koně znovu ho probudily.

Byl to Pedrillo, který táhl za sebou na lasu koně.

"Mám, co potřebuji," pravil tichým hlasem. "Nejkrásnější zvíře, jež kdy v těchto pustinách se probíhalo. Jen se obávám, že bude ještě trochu divoké. Hlavní věci však je, že ho mám. Stojí za tu námahu."

Po těch slovech přitáhl k ohni nádherného koně. Strach, který zvířejevilo v blízkosti člověka, činil je ještě krásnějším, ještě nádhernějším.

"Hm!" bručel Pedrillo spokojeně, při čemž uvazoval koně k blízkému stromu. "Měl jsem šťastnou ruku, že ano?"

"Předpokládejte, že máš právě tak šťastný krk, pak vše dopadne co nejlépe," odvětil Gabriel, který koně obdivoval, ačkoliv jako chodec koněm všeobecně pohrdal. —

"Nyní se trochu prospí, neboť, co mne se týká, vyspal jsem se dost a budu místo tebe bdíti."

"Uposlechnu tvé rady," zněla odpověď Pedrilla, který se také ihned u ohně natáhl.

Gabriel bděl. Povstal se svého mechového lůžka, protáhl mohutné své údy, učinil několik kroků sem a tam, aby zbytek únavy se sebe setřásl a vrátil se k ohni, aby usedl u stromu, o něhož kmen se zády opřel.

Bez hnutí, jako z bronzu vylitá socha, setrval Gabriel v tomto postavení, maje pohled upřený na spícího Fabia. Na jeho tazích rozprostřel se výraz zámčivosti, — neboť pohled na jinocha připomínal mu trpkou ztrátu, ztrátu, která z něho učinila osamělého muže.

"To je stár, které by měl, kdyby ještě žil!" pravil k sobě. Pak přešel si dlaní oči.

"Nebud' blázen, Gabrieli," káral sám sebe, "jak můžeš z rysů dorostlého muže poznávati nějakou podobnost s dítětem, jež bylo asi čtyři roky staré, když jsi o ně přišel. A přece", po malé přestávce pokračoval, "byl jsem již ve svém životě svědkem různých případů, žil jsem dlouho v lůně přírody, abych mohl pochybovati o všemohoucnosti Prozířetelnosti. — Jaký jest to zvláštní případ, že můj přítel Pedrillo jest mužem, který před dvaceti roky nevědomky přispěl k provedení zločinu, který učinil sirotkem onoho hošíka, jemuž já pak byl druhým otcem."

Povstal ze svého místa a sklonil se nad spícím Fabiem, pátraje znovu v tazích mladého muže.

"Nemůže to býti," — zamumlal zklamaně. "Ono dítě mělo světlé vlasy a růžové tvářičky, kdežto tento mladý muž —"

Přerušil se náhle a rozčilením zbarvily se jeho tváře ještě tmavěji. —

"Ale, jak tohle přijde?" pokračoval. "Nemá obličej tohoto mladého muže nápadnou podobu s oním onoho Španěla, kterého považuje Pedrillo za hraběte z Mediny? Můj Bože, nedej, abych se zklamal ve svých nadějích — nesnesl bych toho více."

Potom usedl opět na svém starém místě a ponořil se v myšlenkách do dávno uplynulých časů.

Připomínal si onu dobu, kdy hoch našel na moři vedle mrtvé jeho matky v člunu. Vzal hoch sebou na loď na které sloužil a požádal kapitána o dovolení, aby o něho mohl pečovat.

Následovaly potom doby, jež byly nejkrásnější v jeho životě. — Drsný námořník, který nikdy neměl přítele, který nikdy ženu nemiloval, měl konečně předmět, je-muž mohl věnovati veškeru svou lásku, jež v nitru jeho až dosud dřímala. Onen hoch byl předmětem jeho největší péče, jeho největší něžnosti. Krásné dny minulých dob, jaké se nikdy více ne-navrátí. Dále a dále zabíhaly myšlenky Gabriela.

Přišla doba velikých strastí. — Loď, na níž sloužil, dostala se do boje s anglickým křižníkem. Hřmění děl, sténání raněných, rozčilující scény — vše to prožíval Gabriel ještě jednou v duchu, a všechna ta trýzeň duše, starosti o miláčka, kterého ukryl ve své koji, probíhaly v něm opět v tomto okamžiku. Potom došlo k rozhodnutí. Jeho loď ztratila plachty i kormidlo; on sám ležel zraněn na přední palubě. Jeden kamarád přinesl mu na jeho prosby hošíka.

"Poklekni, mé dítě", řekl tehdy hochovi, "a modli se za svoji matičku, kterou jsem našel vedle tebe zavražděnou —"

Potom ho opustilo vědomí. Když později probudil se z mrákot, našel se v moci nepřitele. O dítěti, vzdor všemu úsilí, nemohl se dovědět ničeho.

To byly obrazy, jež vynořily se v duši Gabriela, byly to události minulých dnů, jež ještě jednou v duchu prožíval.

Konečně bylo ticho přerušeno zvířetem, kterého se zmocnil Perdrillo. Kůň stál nepokojně, musel mít k tomu nějakou, dosud neznámou příčinu.

Gabriel rychle povstal. Opatrně a s napjatou pozorností blížil se k nejbližším křovinám, aniž by ale něco podezřelého zpozoroval. — Když se vrátil na své místo, Fabio

se probudil.

Okamžik patřil Gabriel na ospalého ještě mladého muže, který s jistým úžasem pohlížel na obrovitou postavu lovce. Několik okamžiků však stačilo, aby mladý muž si připomenul události minulého večera.

"Co to bylo za šramot, který mne probudil?" tázal se.

"Kůň asi věřil nějakou šelmou, která se v blízkosti potlouká", — pronesl lovec. "Spěte klidně dále, já bdím."

"Citím se dosti posílen, nepotřebuji více spánku," odpověděl mladý muž, "a prosím, nechte mne zaujmouti vaše místo, abyste též vy si mohl odpočinouti."

Gabriel pozoroval Fabia skoro něžnými zraky.

"V mém stáří není spánek více tak potřebný, jako ve vašem," namítal lovec. "Jak je vám?"

"Výborně!" zněla odpověď. — "Váš prostředek prokázal mi znamenitou službu. Rána se asi zavírá, neboť nepocít'uji nejmenší bolesti."

"Používání tohoto prostředku naučil jsem se od indiánů," prohlásil Gabriel. "Jeho účinky jsou znamenité. — Leč, nechcete-li více spáti, mladý muži, tedy dohoňte aspoň promeškanou večeři, a není-li vám to nepříjemné, hovořme až do úsvitu."

Aniž by čekal na souhlas Fabiův, přinesl dva studené kusy pečene, které dříve již, pečlivě je v listu zabaliv, uložil nepozorovaně stranou a podal je mladému muži, nabídnuv mu zároveň důkladný doušek z objemné láhve.

Fabio pocítil při starostlivosti, kterou drsný lovec vůči němu jevil, zvláštní pocit blaha. Necítil se více tak opuštěn, jak minulého dne — a jakýsi nevysvětlitelný pocit táhl jej k muži, kterého znal teprve několik málo hodin.

Gabriel se zřejmým uspokojením pohlížel na zdravou chuť, jakou projevil Fabio.

"Indiáni mají ve zvyku," počal, když Fabio skončil večeři, "ptáti se jejich hostů po jménu a zaměstnání, když pod jejich střechou po-jedli. — Mohu následovati tohoto

mravu a rovněž se vás otázati, — kdo jste a co vás na haciendě potkalo?"

"S radostí podám vám vysvětlení", odvětil Fabio. "Můj kůň padl na půl cestě od osady dona Diega žízni a únavou, a mrtvola mého koně to byla, která přilákala pumu a oba kuguary, které jste vy a váš přítel ukořistili."

"Hm!" usmál se Gabriel. "Přitom mnoho nebylo. Ale pokračujte. Jaké příčiny nenávisti mohl někdo mít proti mladému muži, který jest sotva z jinošských let vyrostlý? neboť vsadím se, že nejste starší než dvacet roků."

"Čtyřicet", zněla odpověď. "Budu pokračovati ve svém vyprávění. Já sám byl bych málem sdílel osud svého koně. Když jste vy oba přišli v noci k našemu ležení, bylo tomu jen několik málo hodin, kdy mne oni jezdci našli hladem a horečkou zmírajícího — a já si nedovedu ještě dobře vysvětlit, proč tito lidé mne především zachránili před smrtí, aby mne druhý den chtěli zavraždit."

"Snad nějaký žárlivý milenec", usmál se Gabriel.

"Příznávám", odpověděl Fabio po malém předložení. "Ale v tom jest ještě něco jiného. Snad se to stalo proto, aby se stali samotní majiteli jednoho tajemství, o němž mne okradli. Jest jisto, že jsou to tři muži, jimž můj život stojí v cestě. Ale mezi nimi jest jeden, je-muž jsem přísahal pomstu — a ačkoliv sám proti třem, musím přísahu splnit, neboť jsem ji složil jedné umírající, jež mi byla velmi drahá."

Gabriel sledoval vyprávění Fabia se zřejmým zájmem.

"Dosud jste mi však neřekl vaše jméno," poznamenal.

"Mé jméno jest Fabio."

Kanadský lovec nemohl potlačit povzdech, když zaslechl jméno, které jej ze snů, které sledoval, uvedlo zpět do skutečnosti.

"Připomíná vám snad toto jméno něco?" tázal se Fabio. "Můj otec často prošel pustinami. — On byl proslulým hledačem zlata v této krajině."

"Jest to poprvé, co slyším toto

jméno", odvětil Gabriel. "Vaše vzezření je to — co mně — připomíná jistou událost minulých dnů."

Gabriel nedokončil své myšlenky. Také Fabio mlčel. Jeho vzpomínky vedly jej zpět k událostem minulého večera, a on považoval za řízení nebes, jež ho uvedlo k těmto lovcům, kteří mu mohli být společníky při provádění jeho plánů.

"Vy jste povoláním lovec," ujal se Fabio opět slova. To jest málo výnosné, ale velmi nebezpečné."

"To není jen povolání", ozval se Gabriel. "Jest to ušlechtilá zábava pro každého. Ku příkladu pro mého přítele Pedrilla. Pro mne je to životní povolání opravdu. — Moji předkové lovili a já — po krátkém přerušení — chopil jsem se toho opět. Žel, nemám žádného syna, který by mne v tom následoval — a já mohu bez chlubení říci, že mnou vymře ušlechtilý a silný rod."

"A já jsem, jako můj otec, hledačem zlata," pravil Fabio. "Můj otec zanechal mi tajemství bohatého naleziště zlata, ne příliš daleko odtud vzdáleného. Kdyby taci dva lovci, jako jste vy a váš přítel, — chtěli se ku mně připojit, učinil bych vás bohatší, než se vám jen může snít."

Fabio čekal na odpověď lovce. Vzdor odmítavé odpovědi, jakou dal lovec v přítomnosti jeho donu Zamorovi, když týž mu učinil podobnou nabídku, doufal, že lovec k jeho žádosti svolí.

Gabriel během rozmluvy nijak neskrýval potěšení, s jakým mladému muži naslouchá. Fabio připisoval žár v očích lovce touze po zlatu. Mýlil se však! Gabriel naopak neslyšel z lákavé nabídky Fabia nic, než zvuk sympatického hlasu, který na jeho srdce působil, jako dávno zapomenutá melodie, nebo jako zpěv jeho otčiny v dalekém, cizím díle světa. — Proto úžas mladého muže nebyl malý, — když Gabriel odmítavě potřásl hlavou a odpověděl:

"Váš návrh svedl by každého muže, který své srdce zanechal v městě. Mým domovem jsou lesy a divočiny. Nikdy nezaměním život

v lesích za život ve městě. — K čemu by mně tedy bylo zlato, o němž mluvíte? — Ano, byl kdysi čas, kdy jsem si zlata přál, abych je po své smrti někomu zanechal, nebo za živa daroval. Nyní však nemám nikoho více, k vůli němuž bych po zlatě toužil."

"O, to snad ještě není vaše poslední slovo," mluvil Fabio, když překonal své překvapení.

"To jest mé pevné rozhodnutí," zněla odpověď Gabriela. "Tuto noc dal jsem svému kamarádu slovo, býti mu nápomocen při provedení jednoho plánu, a tímto slovem jsem vázán, byť by i mé srdce po onom bohatství prahlo, je mi před oči stavíte."

Fabio se po této odpovědi odmlčel.

"Nevěřte", počal opět po nějaké pomlčce, "že pro svou osobu lituji, že poklady sám nemohu vyzvednouti, jež bych vaší pomocí —"

"Věřím vám," přerušil jej lovec. "Lakota zřídka sídlí pod takovým ušlechtilým čelem, jako je vaše. — Ostatně jest možné, že plány mého přítele tak se utváří, že půjdeme ruku v ruce, neboť také on má jistou stížnost proti jedné osobě v sídle dona Diega."

"Jak se nazývá vůdce oné výpravy, u níž jsme vás zastihli?" — tázal se opět po nějaké chvíli Gabriel.

"Don Zamora!"

"To jest tedy jméno, pod kterým nyní vystupuje", ozval se Pedrillo, který zaslechl poslední část rozmluvy.

"Znáte toho muže?" tázal se Fabio.

"Ano", řekl Pedrillo. "Jest to stará známost. Mám s ním vyříditi jakýsi starý účet. Není-li náhodou cizí vaší ráně nožem, a vy chcete o tom něco více zvěděti, tedy vám to povím později. Ale vše má svůj čas a nyní jest nejdůležitější věcí spáti, abychom zítra byli na všechny případy připraveni."

"Okamžik strpení, jen okamžik", ozval se Gabriel. "Zdá se, že chceš ospravedlniti svou ospalost. Poslyš mne chvilku. Tento mladý muž mne pošťádal, abychom ho doprovázeli do bohatého zlatého

dolu, o kterém ví."

"Doufám, že jsi řekl ano."

"Naopak, odmítl jsem."

"To není správné. Věc ta zasluhuje uvážení. Později budeme o tom ještě hovořiti — pro tento okamžik pokládám za nejdůležitější spáti —"

Po těch slovech obrátil se Pedrillo na druhou stranu a brzy hluboké oddychování nasvědčovalo, že opět usnul.

"V příteli Pedrillovi najdete muže, který jest ochoten spojit se s Vámi proti donu Zamorovi". — navázal řeč opět Gabriel. "Jeho nepřátelé jsou také mémi. Já vás též neopustím. Těší mne, že vám mohu nabídnouti pomoc jedné dobré pušky, která zřídka kdy chybí své cíle."

Lovec upřel zrak na kolbu své pušky. Fabio zpozoroval, že ta jest pokryta množstvím zvláštních znamení, která do dřeva byla nozem vyřezána.

"Ach", řekl Gabriel, když spatřil zrak mladého muže upřený na kolbu pušky. "Vy asi počítáte mé vlasy."

"Vaše vlasy?" užasle tázal se Fabio.

"Ovšem! Indiáni, kteří jsou pohané, počítají počet svých obětí dle skalpů, které ukořistili, ale my zálesáci počítáme své vítězné trofeje tak, jak se na nás sluší. Tyto zářezy označují počet nepřátel, — které jsem na válečné stezce — jak to jmenují Indiáni — usmrtil."

"Ale já zde vidím nejméně dvacet zářezů."

"Můžete vysloviti dvojnásobný počet a ještě několik bude přes to", usmál se lovec. "Hled'te, tyto obyčejné křížky značí Indiány kmene Apačů a napočítáte jich asi deset. Tyto dvojnásobné křížky — jest jich sedm — praví vám, že právě tolik Siouxů padlo mou rukou. Tyto křížky s čárkou přes, jsou Pavniové, které jsem poslal k velikému jejich duchu, těch jest osm. Tyto hvězdičky — čtyři, — značí počet Havranů, kteří nyní lovějí ve věčně zeleném jejich lovišti. Těchto devět rovnoběžných zářezů jsou Ploskohlavci a těchto osm kulatých bodů značí týž po-

čet Černonožců, kteří také navždy se rozloučili s prairiemi. — Tážu se vás, co bych si byl počal se všemi těmi skalpy? Já ponechávám takové trofeje ješitným Indiánům.

Fabio, ačkoliv uvyklý na nebezpečí a dobrodružství, znal život skutečných zalesáků jen z vyprávění a naslouchal proto této lhostejně pronášené řeči se zvláštními pocity.

"Neměl jsem tedy pravdu", navázal opět řeč Gabriel, "když jsem vás ujist'oval, že jako společník nejsem tak úplně bez ceny?"

Zalesák po těchto slovech podal mladému muži svoji mohutnou pravici. V jeho obličejí zračila se upřímnost a poctivost, které ještě daleko více povídal, než jeho ústa. Fabio mu pohnutě poděkoval.

"Jakási tajemná předtucha," dodal, "pravila mi, že zář tohoto ohně, kterou jsem spatřil ze sídla dona Diega, jest pro mne světlem přátelským."

"A v tom nemáte býti zklamán," srdečně odvětil Gabriel. "Ale odpusťte starému lesnímu muži ještě jednu skromnou otázku. Vy nemáte více otce, u něhož byste mohl hledati útočiště?"

Fabio okamžik mlčel. Potom smutně pronesl: "Já nemám ani otce ani matky."

"Oba zemřeli?" tázal se Gabriel s účastenstvím.

"Já jich nikdy nepoznal," vyšlo tíše z úst mladého muže.

"Vy jste jich nikdy nepoznal?" zvolal Gabriel a rychle a náhle se vzchopil, uchopil hořící kus dřeva z ohně a svítil Fabiovi do obličej. "Ale, víte snad, ve které zemi jste se narodil?"

"Nikoliv, nevím", hlesl Fabio. "Leč k čemu ta otázka? Jaký zájem můžete mít na věci, jež vám musí býti cizí?"

"Cesare! Cesare!" vykřikl Gabriel, při čemž bezděky drsný svůj hlas tak zmírnil, jakoby hovořil k nějakému dítěti. "Cesare, co se z tebe stalo?"

"Cesar?" opakoval Fabio. "Já toto jméno neznám —"

Jeho úžas se při řeči lovce zdvojnásobil. Gabriel upíral na něho oči, a zdálo se, jakoby chtěl od-

straniti mlhu, jež jeho obličej potáhla, přejížděje po něm rukou.

"Můj Bože!" — promluvil pak smutně, spíše jako pro sebe. "Když ho to jméno na nic neupomíná, — pak to on není. A přece jsou to jeho tahy. Právě tak jsem si ho představoval, až bude velký a vyrostlý. Proč jsem se oddal těmto pošetilým nadějím? Umru sám, jako jsem sám žil. — Můj mladý příteli", obrátil se k Fabiovi, "odpusťte mému omylu."

Po těch slovech mrštil hořící větve zpět na oheň, posadil se opět na své místo a obrátil se k ohni zády.

Nad vrcholky stromů počalo se jasnit. Brzy měl nastati den. Ale dole v pralese bylo ještě vše temné, ačkoliv v sídle dona Diega ozývali se již kohouti.

"Pátrejte ve vzpomínkách svých dětských let", počal Gabriel po delším mlčení opět.

"Již jsem to činil", odvětil Fabio zamyšleně, "ale nemohu přijíti na žádnou jasnou myšlénku. — Vše, co se vynořuje v mě mysli z dětských let, jest tak zmatené, že, to může býti jen hrozným snem, strašlivým —"

Gabriel počínal opět doufati.

"Vyprávějte!" naléhal. "Co pokládáte za sny, to přece může býti skutečností."

"Moje nejvzdálenější vzpomínky přivádějí mne do veliké světlice, kterou vanul studený vítr," počal Fabio zamyšleně, "vidím velikou, krásnou paní, která plakala, mezitím ale slyším také drsný, — vyhrožující hlas — pak má paměť jest zahalena mlhou."

Gabriel, který průběh události v zámku Medina neznal, byl tímto sdělením zklamán, a přece podle vyprávění Pedrilla mohlo cosi takového předcházeti.

"Dále! Dále!" naléhal. "Nemáte žádné vzpomínky na moře?"

"Spatřil jsem moře před čtyřmi roky poprvé", prohlásil Fabio, "a přece jestliže pověsti o mém původu nelhou, musel jsem je viděti již ve svém dětství."

"O, vzpomínejte jen, pohlédněte zpět, pokud vám možno, do minulosti, zda nic, docela nic vás na

moře neupomíná."

"Mohu hloubati jak chci, nena-lezám ničeho, co by mne uvedlo ve spojení s mořem. Ale přece ještě jedna vzpomínka z dětství mi zůstala. Mimo onu krásnou paní vidím v duchu též tvář muže, který mne musel mít velmi rád."

Lovec dýchal z hluboka a těžce.

"Přemýšlejte dále, přemýšlejte", žadonil třesoucím se hlasem, "zda ve spojení s tímto mužem netane vám v mysli nějaká událost. Ne-připomíná vám nic hukot moře, — hřmění děl —"

"Ano, ano, vy máte pravdu, — nyní se má paměť poněkud oživila", zvolal Fabio. "Hukot moře — hřmění děl — podlaha se trásla pode mnou — byl jsem zavřen v nějaké tmavé místnosti a velice jsem se bál — potom byl jsem od-nesen k onomu muži, jehož jsem tak velice měl rád —"

Gabriel vyskočil. Silný ten muž trásl se jako dítě, jeho pohnutí bylo tak silné, že ho hrozilo usmrtiti.

"Ten veliký muž, který mne měl tak rád", pokračoval jako ve snu Fabio, "pojal mne do náruče a li-bal. Já jsem se ale bál, neboť všude jsem viděl samou krev —"

"A co vám říkal onen muž," — přerušil jej Gabriel třesoucím se hlasem, "nevzpomenete si?"

"Ano, co mně říkal? — ano, — pravil: Poklekni, mé dítě — mé dítě — modli se za svou matičku, kterou jsem našel vedle tebe za-vražděnou", zvolal Gabriel, aby přispěl paměti mladého muže.

"Ano, ano, to byla jeho slova!" zvolal nyní také Fabio a vyskočil se země. — "Ale odkud to víte?"

Gabriel poklekl na kolena a pozdvihl slzami skropenou lic k nebesům.

"O můj Bože, jak Ti děkuji", — pronesl vroucně. Pak obrátil se k Fabiovi: "Cesare, Cesare, já jsem onen muž, který tě měl tak rád, — já jsem —"

Výstřel, jemuž předcházela blesk, přetrhl řeč Gabrielovu. Kule ostře hvízdla Fabiovi kolem hlavy a vrazila do stromu za ním.

Pedrillo, probuzen výstřelem, stanul v nejbližším okamžiku vedle svých druhů. (Pokračování.)

Pavla Dvořáková:

Marta a Marie.

IV.

Slezák nelhal, když řekl Marii, že byl na ni zvědav. Karel se mu o ní začasté zmínil v dílně a mluvil o ní vždy, jako o dívce výjimečné.

Byl tedy Slezák právem zvědavý. A když ji poznal, musil si přiznati, že se mu líbí. A přiznával si to každodenně, až jednoho dne se nad tím zarazil. — Jsem zamilován? — myslil si znepokojen. — Vypadá to tak — uvažoval nevolně. — Myslím na ni, jako jsem nikdy na žádnou ženu nemyslel, — nemohu se dočkat dne, kdy ji uvidím. — A toto zjištění naplnilo ho téměř strachem, neboť Slezák, třeba by tomu nikdo nevěřil, žen se bál. Nebyly takové, jako muži — mezi muži, zvláště kamarády, mohl být vždy jist, na čem s nimi je, nikoli však tak to bylo u děvčat. —

Děvčata se vždy přetvařovala — a nakonec vždy se ukázalo, že toužila mu hoditi na krk nějakou tu tkanici a připoutati ho k sobě.

Ale Marie taková nebyla. Ne, ať vzpomínal na ni jakkoli, nemohl ji ve vzpomínkách podezírat z takových úmyslů. Chovala se k němu vždy jako dobrý kamarád. Mohl s ní mluvit právě tak, jako s mužem a rozuměla mu. Nechtěla, aby ji mluvil takové jalové hlouposti, jaké mají rády ostatní dívky. Měla za sebou těžký život a rozuměla práci.

Ale on ji má rád, o tom není pochyby — je prostě v pěkné kaši — snad ona se mu vysměje, ale ať. —

A Slezák rozhodnut, že nebude tápat v nejistotě navrhl Marii, — jestli by se v neděli nechtěla podívat ven.

Pohlédla na něho udiveně a pak se mu zdálo, i trochu podezíravě, ale svolila.

Oddech si v neděli snad tam venku bude přístupnější k jeho slovům a spíš se najde příležitost k vyznání lásky.

Ale v pátek při tréninku mu kapitán oznámil, že v neděli nemůže jet, protože ho musí stavět na místo onemocnělé pravé spojky.

"Vyloučeno," řekl, "v neděli jedu ven."

"Nesmysl, v neděli hraješ," — řekl kapitán.

Slezák vyskočil a vzrušeně začal mluvit. Nikdo ho neviděl ještě tak rozčileného.

"Jedeš na pohřeb?" ptal se kapitán ironicky.

Slezák blýskl po něm očima. — "Vzal jsem si dovolenou, dostal jsem ji a jedu."

Kapitán bezradně pohlédl po všech hráčích. Tohle jim ještě nikdy Slezák neudělal. Nebylo u kázněnějšího hráče nad něho.

"Karle, v tom je ženská," řekl Horejc kapitánovi významně.

"A pro ženskou bys nás chtěl nechat v bryndě, když na tebe počítáme?" řekl kapitán. "Řeknu-li to předsedovi —"

Slezák ho umlčel mávnutím. — Neušlo mu však, že všichni hráči dívají se na něho vyčítavě. — Co si však pomyslí Marie?

"Hoši, rád bych, ale nejde to," řekl všecek nešťasten, že se na něho už začínají mračit.

"A proč to nejde?" zaútočil na něho kapitán.

"Proč jsi mi to neřekl, že budu stavěn," rozzlobil se na něho Slezák. —

"Slyšíte ho, toj e kamarád," — sekl kapitán, který věděl, jak na něho. —

"Co? Já že nejsem kamarád?"

"Dokaž to!"

"Tedy v neděli hraji," vyrazil Slezák, "ale snad prohraju ten svůj největší zápas. Čert vás vzal," — a Slezák vyšel, opravdu nešťasten a nespokojen.

"Vždyť jsem vám řekl, že je v tom ženská," řekl Horejc, když odešel Slezák. — "Neměl's na něho naléhati, Karle, bylo mi ho líto." —

"Což ty," řekl kapitán, "vidím

už kolik neděl, že s ním není něco v pořádku, a rozházím-li mu tu známost takhle, budu rád. Žena a football, to nejde dohromady.

Ostatní na sebe pohlédli a vsele se usmáli.

Slezák, když vyšel ven, zastavil se nerozhodně a zahleděl se do parku. Slunce zapadalo vpravo za Hradčany a z blízké restaurace dolétaly k němu hudební takty z nějaké operety, na jejíž název si nemohl vzpomenouti. Slezák vlastně ani nevzpomínal, protože v něm byla nespokojenost a nepokoje. —

"Co si pomyslí?" — "Že jim to slíboval!"

Chvilí přecházel a najednou rozhodnut, dal se rychle parkem a příkrou cestou dolů k nábřeží. A tam vskočil do prvního vozu populární dráhy.

"Snad mne vyhodí, ale bude aspoň vědět, na čem je." Zasloužil by si, aby ho vyhodila — uvažoval, když viděl, že do ulic se plíží soumrak. Slušný člověk ne navštěvuje ženy v devět hodin večer — posmíval se sobě a posílal na horoucí skálu elektrické podniky, — poněvadž se mu zdálo, že tramvaj jede jako hlemýžď.

Konečně trochu rozpačit tiskl knoflík na dveřích Mariina bytu.

Přišla mu otevřít paní Kučerová a poznavši ho, protože ho kolikrát viděla před domem, řekla: — "Chcete mluvit se slečnou, že ano?" —

"Je to nutné — jinak bych se neodvážil."

Stará paní se usmála a ukázala mu na dveře.

Zaklepal, oddychnuv a uslyšev vyzvání, vstoupil.

Ne, nečekala ho, to poznal z jejího údivu.

"Nezlobte se," začal, nezdravě ani, "ale musel jsem s vámi mluvit." —

"Stalo se něco?" ptala se znepokojena.

"Víte, já nemohu v neděli na ten výlet, tak mne to mrzí — ale musím hrát, nemohu je nechat na holičkách."

Usmála se, patříc do jeho ztrápené tváře. "Posad'te se přece. — Udělám vám trochu čaje — ano?"

A chtěla odejít.

"Počkejte," zadržel ji. "Víte, chci vám ještě něco říci, chtěl jsem vám to říci v neděli, ale když v neděli nemohu, řekl jsem, nemůžeš-li v neděli, můžeš dnes. — A tak jsem skočil do elektriky a jedu sem."

Marie, hned jak vstoupil, viděla mu v očích nějaké rozhodnutí a teď pohlédnuvši na něho, trochu se zapýřila.

"Poslouchám," řekla tiše.

"Víte, dáte-li mi košem, nebude mi pěkně, protože mám vás rád, ale utopit se proto nepůjdu."

Co tohle má být? — ptala se směje se štěstí.

"Tohle je přece vyznání lásky. Snad trochu jiné, než jste čekala, ale rád vás mám. Chcete mne?"

A když neodpověděla a dívala se na něho ve zmatku, dodal: — "Přirozeně za muže — jak jinak. A svatbu bychom mohli mít tak za měsíc. Já totiž pak pojedu do ciziny na montáž."

"Po svatbě?" protáhla Marie.

"Ale nerad, strašně nerad, — ale jsou to peníze — a hodily by se nám."

Marie byla zmatena. Když si představovala někdy, že přijde k ní muž a poprosí ji, aby mu byla ženou, představovala si tu chvíli docela jinak.

"Co mi řeknete?" zaprosil.

Podala mu ruku a on ji prudce stiskl.

"Vždyť jsem to věděl, něco mi říkalo, že mne nevyhodíte. Víte, já neříkám, že bych byl zázrak, ale litovat nebudete. — A teď bych mohl jít."

"Ale, co vás to napadá, zůstanete, kde jste se, prosím vás, to-muhle učil?" řekla vesele, cítíc že je dokonale šťastna.

"Čemu? Nikde — a podle toho to vypadá. Ale měl bych jít, protože je mi, jako bych pil — a mohl bych něco hloupého vyvést."

"To snad ne, — vy přece." A jak tak stála, usmívajíc se šťastně, chytil ji do náručí a políbil. — "Vidíte. Nezlobíte se?"

Usmála se jen a pohládila ho.

"A teď si pěkně sedněte a vypijete si čaj a půjdete." A Marie,

usadivši ho do lenošky, odtančila do kuchyně. —

V.

Svatbu měli prostou podle přání Mariina a v kostele. — Slezák chtěl, aby byli oddáni na úřadě, ale ustoupil. To, že se ukázalo, že patří do tábora lidí, již nevěří, ji poplašilo, ale řekla si, že je hodný a že jistě se jí časem podaří získati ho pro návrat k víře.

Po svatbě odjeli k jeho sestře, kde chtěl ztráviti svou krátkou dovolenou, ze které odjede on na montáž do Turecka a ona se vrátí do salonu.

Nepřál si to, ale ustoupil, když namítala, co by sama v Praze dělala. Slíbila mu, že za ty tři měsíce, co měli býti od sebe odloučení, — najde nějaký hezký byt, takže až se vrátí, nastěhují se již do své domácnosti.

Jeho sestra, švagrová i její muž ji uvítali přátelsky. Měli dvě děti, chlapce a mladší děvčátko, které se hned na ni pověsily — nová teta se jim naráz zalíbila.

A ještě v podvečer šel jí Jarka — Slezák, jak mu teď Marie říkala, ukázati svůj rodný kraj.

Byl červen a vzduch byl průzračný. Kraj, když vystoupili na kopec nade vsí, ležel před ní jako na dlani.

Brdý, v jejichž středu Slezákova ves ležela, trčily se táhlými vrchy proti nebi, vážné a zadumané. V dálce modrala se Šumava a před ní širý kraj lesních ploch. Napravo dýmaly huti z Březových Hor a proti nim vysunutá Svatá Hora, zkadeřená svými barokními kopulemi. —

"Jaká krása," vydechla a přitiskla se k němu.

"Líbí se ti zde?" usmál se. — "Mohla bys tady zůstat. Sestře a švagrově se líbíš, viděli by tě zde rádi. — A mohla by sis jednou odpocínout."

Zavrtěla hlavou. "Stýskalo by se mi tady po tobě. V Praze v práci mi ty tři měsíce spíše utevou."

A tak po týdnu doprovodivši ho na nádraží a poplakávši si, — vrátila se Marie do svého starého bytu k paní Kučerové a druhého

dne do dílny.

A pak začalo hledání bytu. Po kolika schodištích vystupovala po práci a v neděli odpoledne! Ráda by našla byt hezký a levný, a aby Jarka to neměl daleko do továrny. Již se vzdávala poslední podmínky, když našla to, co si přála, — v Libni, tedy nedaleko od Kolbenky. —

Byla to nástavba dvou pater a byty v ní byly moderní a hezké.

"Jenom jaká cena?" myslila si, když si vybrala byt o pokoji a kuchyni. —

Majitel domu, jenž ji sám prováděl, bělovlasý stařec výrazných čistých očí, usmíval se laskavě a trochu tklivě, pozoruje její zájem a radostné vzrušení, s nímž pobíhala z kuchyně do pokoje a zase do špiže a do koupelny.

"Tři tisíce," řekl na její úzkostlivou otázku.

To nebylo mnoho, a dala rychle zálohu.

"U jiných jsem žádal nájemné za tři roky, ale u vás udělám výjimku," řekl jí. "Vy budete platit čtvrtletně."

"A proč?" zeptala se udiveně, ač byla tomu ráda.

"Mám rád mladé lidi, mají-li se rádi, a vy jistě se máte rádi. Vážte si toho, je to to nejkrásnější na světě," dodal, jak se jí zdálo, trochu smutně.

"Jaký hodný člověk, a jak zajímavý," myslila si, vracejíc se domů. Snad mnoho trpěl — jistě — rozhodovala. Jeho moudré oči tomu nasvědčují. — Jen lidé, kteří prošli utrpením, mohou mít tak jasný, všemu rozumějící pohled.

A pak vybírala nábytek, neboť se rozhodla, že Jarku překvapí, a že si ho odvede z nádraží, až přijede, do zařízeného bytu.

Rozhodla se pro jednoduchou, ale účelnou kuchyň a pro hezkou, veselou ložnici. Ale to nebylo vše. Vždy toužila po tom, aby bydlela tak, aby byt jí a muži byl opravdu domovem, aby dýchal štěstím, čistotou a krásou.

"Snad mne nebude hubovat," — myslila si, když vyčerpala své úspory a vybírala z jeho. — Měla přes jedenáct tisíc a on jí svěřil, co ušetřil. Užasla, když viděla tu

číslici.

Usmíval se. — "Vydělával jsem vždy dosti a z footballu měl jsem měsíčně také tisícovku. — Za tři, čtyři roky se dá padesát tisíc ušetřit."

Tak se jí zdálo jejich jedenáct tisíc nepatrnými proti jeho padesáti — trochu byla i zklamána, protože se chtěla jimi pochlubit.

Nerada vybírala z jeho knížky, třebaš jí řekl: "To je tvoje," ale touha po tom, aby se mu u ní zalíbilo, byla silnější.

Dopřála si i koberec, dva obrazy, oleje, a od Marty dostala vázu a dvě sošky.

Neviděla Martu od té doby, kdy tak dramaticky odešla z dílny. —

Byla proto ráda, kdy prohlížejí si porculán, někdo ji bouřlivě chytil — a ten někdo byla Marta.

Byla nádherně oblečena, měla drahé náušnice a krásné zlaté náramkové hodinky.

"Co děláš, Marto?" zeptala se.

"A co ty, mluv nejdříve o sobě, pak budu mluvit já."

A Marie jí vše vypravovala obšáhle.

"Tak vida", řekla Marta zamyšleně, "kdo by si to byl pomyslel tehdy. Vždyť je to takřka včera. Přeskočila jsi všecky v dílně. A že jsi šťastna, to mi nemusíš říkat. — Já jsem manekýnkou. Mám slušný plat, ale o to mi nejde. Jde mi o příležitost, holka." A pak dovědět se, co Marie chce kupovati, zavedla ji do obchodu a vnutila jí jako svatební dar tu vázu a sošky.

Stálo to hrůzu peněz a když to vyčítala Martě, ta se zasmála a řekla: "Jen si to nech, nemám o nějakou tu stovku nouzi."

"Ale jak to?" zadivila se.

"Jak to," usmívala se Marta, — "mám bohatého přítele."

A když uviděla v jejích očích nehouhlas, řekla: "Ty mi to neschvaluješ, já vím, ale víš, že jsem toužila dostat se někam, a já se tam dostanu. Dnes pro chytrou a hezkou ženu roste sta příležitosti."

Marie, když hledala pro Martin dar místo, vzpomněla si na ta slova a vzpomněla si také na sestru Boženu.

Myslela, že smrtí otčimovou se

u matky vše změnilo, ale brzy se přesvědčila, že se mylila. Ulehčilo se jim hmotně, protože otčim propíjel větší díl z výnosu trafiky, ale Božena žila po svém dále. Snad matka byla na ni slabá, snad ten jed jí vnikl příliš do krve. Lidka jí vypravovala o ní brzo, co ji bouřilo a zarmucovalo. Ale ve svém štěstí brzy zapomínala.

"Jaká bude její cesta? Marta je chytrá a sobecká, ale Božena," — povzdychla, vzpomenuvši na její rozhořelé oči, jimiž sledovala muže, když jednou ji vyprovázela.

Pak jednoho dne, kdy za týden se měl vrátit Jarka, rozloučivši se s paní Kučerovou, nastěhovala se do svého. Jaká to byla radost pro ni, když ve své vlastní kuchyni připravovala si večeři. Rozhlížela se s úsměvem — vše se před ní lesklo a vonělo novotou. Z pokoje svítily na ni bílé skvrny posteli.

A tak jí zastal domácí Stašek, který přišel, aby ji uvítal ve svém domě, jak ji řekl.

Poprosila ho, aby si sedl a nabídla mu šálek čaje.

Mluvila s ním již kolikráte a zalíbil se jí ten stařec. Věděla, že je velmi zámožný, že měl továrnu, že má v Praze ještě tři domy a na venkově dvůr se zámečkem.

"Snad je vám to divné, proč přicházím," promluvil, když seděl proti ní hledě oknem do dále, — "kdybych nebyl sedmdesátiletým starcem, snad byste si mohla myslit — ale ano, lidé nejsou jen dobří," usmál se. "Rád vás vidím, připomínáte mi někoho", řekl po chvíli a Marie objevila mu kolem úst bolest.

"Nevěstu mého staršího syna."

"Když jste přišla, myslil jsem, že je to ona, že vstala z hrobu, aby mi připamatovala, že můj hřích nemůže být odpuštěn. A jak by mohl," povzdechl.

"Víte, nebyl jsem vždy takovýhle, byl jsem člověk tvrdý a pyšný na své jmění. Peníze byly pro mne více, než cokoli na světě, více než štěstí mého dítěte, víc než jeho život." A stařec, dořeknuv to, sklonil hlavu a setrval tak dlouho.

Marie pozorovala ho soucitně a pak pudově pohlédla mu ruku.

Viděla, že se zachvěl a že se

na ni užasle dívá.

"Odpusťte," řekla, — "bylo mi vás líto."

Stařec se pousmál teple na ni a pak řekl: "Proč líto, všichni jsme tak šťastni, jak si zasloužíme, protože štěstí jako neštěstí je v nás. Ale málokdo to ví, každý hledá štěstí mimo sebe. A já nebyl jiný. Víte, že jsem vrah?" řekl pojednou. "Ne takový, kterého by mohli dopadnout, to ne, ale jsem vrahem. Měl jsem dva syny, staršího Jiřího a mladšího Karla. Líbil se mi vždy mladší, protože v letech i v rodičích je něco tak temného, že věnují více lásky tomu, kdo si jí méně zaslouží. A Jirka si zamiloval chudé děvče — Mařenka se jmenovala — tak jako vy. A to děvče ho mělo ráda, jak ho mělo rádo!"

Stařec oddechl vzrušením.

"Rozčiluje vás to," řekla Marie laskavě, "nemyslete na to, nemluvte o tom."

"Chci vám to říci," řekl však stařec klidně.

"Když jsem se to dověděl, zavola jsem si ho a zeptal se, co myslí." —

"Vezmu si ji, tati," řekl mi. — Byl to hodný hoch, ale znal jsem jeho tvrdou hlavu. Řekl jsem mu tedy, že k tomu nikdy nesvolím a tím jsem s ním skončil. Ne, že bych se mohl s něčím takovým smířit, já a tehdy, ale věděl jsem, že je chudá a já mám peněz dosti.

Zavola jsem si tedy její matku a když odcházela, nesla si v kapse tisícovku. A od té doby jsem pozoroval, že Jirka chodí nějak nesvůj, smál jsem se, protože jsem věděl, proč.

A za měsíc nato se to děvče utopilo."

Marie hleděla na něho nehnutě.

"A byla matkou, měla být matkou mé vlastní krve, a nepověděla to nikomu, ani jemu," mluvil stařec trhaně, "jen napsala, že nechce mu překážet. Ne, nevěděl jsem o tom, ač, jaký jsem tehdy byl, byl bych se před takovou "lapálií" nezastavil.

A Jirka se odvrátil ode mne, — odjel mi do Afriky, do zlatých dolů, a tam zemřel. I jeho jsem zabil. A hněval jsem se ještě na něho —

až do jeho smrti — a ještě, když již byl mrtvý.

"A Karel?" Stařec se usmál. — "Zůstal mi sám — a bál jsem se, že by mohl také odejít. A ten hoch to brzy poznal a využíval dokonale mého strachu. Jako by se měl stát mou živou metlou. Ale ani ten mi nezůstal, padl ve válce — a nějak divně, zastřelili ho jeho vlastní vojáci. A tak jsem zůstal sám — a jsem zde již hodně dlouho, abych se naučil vidět a rozumět — a proto mám rád mladé lidi, kteří se mají rádi."

Stařec podal Marii ruku a odešel. Ve dveřích se zastavil a zeptal se: "Nebudu vás obtěžovat, přijdu-li někdy?"

"Ne, nikdy", řekla Marie vřele, hledíc do těch jeho mirných, usmířených očí. —

Marie stála na peroně a lačně se dívala do spleti kolejnic. Minuty zdály se jí věčností, až konečně. V dálce ozval se rachot, pak vyřítla se lokomotiva a rychlík, — zpomaluje, vjížděl do nádraží.

Rozběhla se kolem vozů.

Ach, tady je. Jarko!

A už její Jarka, její muž vyskakuje, odhazuje zavazadlo, objímá ji, tiskne ji k sobě a líbá.

Je osmáhlý a směje se.

Vedle nich se zastavil štíhlý muž a vyčkával s úsměvem.

"To je náš pan inženýr Suchý", představuje Jarka. "Psal jsem ti o něm kolikrát."

Inženýr ji tiskne ruku a přátelsky si ji prohlíží.

"Nebudu vám překážet — ale ano," směje se a odchází.

Marie, št'astná a celá růžová vede si Jarku na ulici, a když chce se dát nahoru k Vinohradům, táhne ho dolů. Nechce mu říci nic o bytě, dokud nebudou před domem.

V elektrice vypyťává se na tisíc věcí a on nemůže se nabažít pohledů na ni. Lidé divají se po nich a usmívají se — přátelsky však.

Marii i Jarkovi hledí z očí láska a jsou ji celí prosvětleni.

Když Marie vpustila před sebou Jarku do bytu, jdouc za ním, prohlíží si pozorně každé jeho hnutí.

Rozbliží se kuchyní, pak pokojem — nic mu neujde, sošek si všimne, malého leptu — a oči mu září.

"To je domov", říká nakonec.

A Marie se mu pověsila na šíji: "Náš domov." —

VI.

Marie ještě tři měsíce chodila do dílny, třebaš Slezák se s ní o to přel, ale když poznala, že bude matkou, dala sama výpověď.

Starajíc se o svou domácnost, připravovala si s láskou vybavičku pro toho, který měl přijít a na nějž myslila ve dne v noci, zamilovaná dříve do něho, než po prvé zapláče.

Slezák choval se k ní nezměněně stejně, ba lépe, protože k jeho veselí připojila se něha, s kterou se často setkávala v jeho očích.

Marie byla tak št'astná, že až se někdy lekala toho štěstí.

Někdy se o tom zmínila Staškovi. Stařec denně chodil k ní a vydržel sedět a hovořit s ní dlouhé hodiny. Oblíbila si ho, jako kdyby byl jejím otcem a přistihovala se někdy při myšlenkách, že snad otec vedl její kroky sem, aby ji našel za sebe náhradu.

A nebyly to řeči, na které zvykla. Stařec zamilovav si ji, — ze svých rozsáhlých vědomostí a zralé moudrosti ji štědře obdaroval. Ani nevěděla, že vědomě se stal jejím učitelem.

Když jednou zase s úzkostí mu řekla, že se bojí, aby její štěstí neskončilo, usmál se a pokývl. — "Nikdy nesmíme, Mařenko, si na něčem zakládat. Bůh někdy nás vede nám nesrozumitelnými oklikami, dává nám štěstí, aby nám je vzal, aby nás uchránil ještě horšího."

Marie se zachvěla, slyšíc ho takhle mluvit.

"Ne, nebojte se," řekl chlácholivě, "chtěl jsem jen říci, že máme být vždy připraveni vzít si na sebe kříž, jež nám život připravil, a nésti jej bez reptání. Nepomůže bouřit se proti neštěstí — zatvrdí to srdce a člověk takový je ještě nešťastnější."

Ale nezdálo se, že by Mariino štěstí mělo být něčím pokaleno.

Narodila se jí zdravá, hezká

holčička a hned jí byl plný byt.

Byl jí již rok a nezastonala, — žvatlala, naplňujíc obdivem Marii, Slezáka i starce.

A pak přišlo to neštěstí tak náhle, že mu Marie ani nemohla uvěřiti.

Jednoho dne přišel v poledne Slezák, rychle se najedl a pospíchal již zpět. "Máme demonstraci, musím tam taky."

"Aby se ti však něco nestalo, dej na sebe pozor," napomenula ho znepokojena. Nebyl na prvé demonstraci a věděla, že je rozvázný.

"Co by se mi mohlo stát," smál se. —

Pršelo slabě a lidé byl podrážděnější proto než jindy, zvláště policisté, již museli moknout, místo aby mohli domů.

Slezák šel s proudem svých spoludruhů z Kolbenky v prvních řadách.

Když se ohlédl, viděl, že za nimi se valí nepřehledná hladina klobouků, čapek a nad tím deštníků a usmíval se spokojeně.

Tak došel průvod klidně a nehlučně až do středu Karolina, když narazil na kordon policie, jež uzavřela ulici a po vyzvání začala demonstranty vytlačovati zpět.

Nastal chaos — vzadu nevěděli, co se děje a tlačili se dopředu. Začalo to pomalu vřít na obou stranách, až padly první rány obušky.

Slezák dostal se v té tlačenci dopředu a viděl, jak policie bije do lidí a popadl ho hněv.

Skočil k úředníkovi a křiče, aby mu rozuměl, upozorňoval ho, aby uvolnil postranní ulice. — "Kam se mají rozejít? Jste blázen, nebo co?"

Vtom ucítil prudkou ránu. Někdo z policie uhořel ho přes hlavu. A to bylo pro Slezáka osudné. Vyrval obušek strážníku z ruky, uhořel pěstí úředníka do tváře, když ten se snažil zachytit mu ruku. A pak skočil do chumlu. Teprve za hodnou chvíli ho udolali a krvácejícího a k mdlobě znaveného dovedli ho na policejní komisařství.

Marie, když už byl večer a Jarka se nevracel, začala se znepoko-

jovat. Úzkostně se dívala na hodiny a každá čtvrt hodina zvětčovala její nepokoj.

Stařec, který věděl již o nepokojích, jež se strhly při demonstračním průvodu, když přišel k osmé k Marii a nezastal Slezáka doma, zachmuřil se trochu. Seděl přes dvě hodiny v kuchyni, snažil se rozptýlovati řečí Mariinu úzkost, ale podezření v něm nabývalo tvaru jistoty.

"Byly nějaké nepokoje, ne, ne-lekejte se," chlácholil, spatřiv ji v očích úlek, "nebylo to nic vážného. Ale v takové demonstraci se může lehce každému něco stát, — nevinný trpí s vinnými. Snad byl váš muž zadržen. Bylo zadrženo hodně lidí."

Byla to pro Marii těžká noc. Do dvou hodin přecházela, napjatě poslouchajíc do noci, nezarachotili v předsíni klíč. Každý opozdílý chodec hnal ji k oknu, a tu vykláněla se a snažila se prohlédnouti šerem ulice, není-li to muž. Ale ten se nevracel. Unavena, — rozrušená konečně ulehla — a ráno, sotva se probudila, se rozeštkala. Její děvčátko, malá Marie, vzbuzena jejím pláčem, vidouc ji plakat, rozplakala se rovněž — a Marie, přemohši se, jala se ji těšit.

Tak je zastal stařec. "Telefonoval jsem na policejní ředitelství, — mám tam známého radu," začal a uhnul pohledem před jejíma vyděšenými očima. "Je to tak, jak jsem si myslil, byl večera zatčen. A nechci vám, Mařenko, tajiti, že je to vážnější, než jsem zprvu myslil. Bud'te statečná," řekl, všimnuv si její bledosti.

"Budů", pokusila se o úsměv, "děsila mne ta nejistota. Jarka jistě neudělal nic nečestného," řekla po chvíli.

"Jsem o tom také přesvědčen," řekl stařec. "Ten rada mi sice říkal, že poranil policejního komisaře a dva strážníky. ale řekl jsem mu sám, že by toho nebyl schopen, kdyby nebyl k tomu vyprovokován. Ovšem, Mařenko, oni budou o tom soudit jinak. No, najdeme mu nějakého obratného obhájce — to nechte mně na starosti. Udělejte mi tu radost, nemám na světě nikoho, o koho bych se

mohl starat, a myslím si, že mne nikdo nepotřebuje."

Marie, nešťastná, usmála se dojatě. "Ještě že mám vás," řekla vděčně.

"A mohla bych ho vidět?"

"Hned to asi nepůjde, ale pokusím se, aby vás k němu pustili," slíbil stařec.

A slibu svému dostal. Druhého dne ráno přišel a pobídl ji, aby se přestrojila. "Pustí vás k němu a já vás tam doprovodím. — Mařenku však nechte u mne dole, hospodyně na ni dá pozor."

Ponuré, zamřížované budovy trestnice na Pankráci na Marii nalehly jako balvan. Již jako dítě, šla-li někdy kolem nich, ji strašily obsahem vín a neštěstí, skrytých v nich, a dnes ty budovy vešly do jejího vlastního života. — Byly chladné a výstražné — a jako by se jí vysmívaly.

Na chodbě před úřadovnamí vyšetřujících soudců stálo několik žen.

Některé plakaly, jiné vzdorně hleděly do země.

"Čekají také," zašeptal jí stařec, "jsou to ženy dělníků."

Marie pocítila k těm čekajícím ženám vřelou přichylnost, uvědomivši si, že je s nimi spjata stejným osudem. Ale neodvážila se na žádnou promluvit, usedla na lavičku a vyčkávala, s jakou se stařec vrátí z kanceláře, kam vešel.

Co čekala, viděla několik vyšetřovanců. Některý šel klidně — lhostejně — jiný měl ulekaný a hanbivý výraz v očích, některý šel zmařeně a vzdorně.

K jednomu vrhla se jedna z žen: "Vendo!"

Muž se zastavil a zamžikal překvapením. "Tys přišla?" — řekl měkce.

Ale dozorce ho pobídl netrpělivě, aby šel. "To nejde, paní," — řekl úředním tónem, "musíte počkat, až vás zavolají."

Stařec se právě vrátil a vyslechl to strohé napomenutí.

"Jak ti lidé jsou krutí," řekla Marie rozrušená.

Stařec však zavrtěl hlavou: — "Nejsou, Marie, ale tady je příliš mnoho slz, zvykli si na ně. Pojďte," a vzal ji za ruku a vedl ji do

bílých dveří.

"Posad'te se, paní," řekl od stolu soudce, "hned ho přivedou," a pokračoval v psaní.

Pak se otevířely dveře a Jarka vešel. Vyskočila a chtěla mu padnouti kolem krku.

Viděla, jak mu zazářily oči, ale zadržel ji a tiskl ji jen ruce, nemluvě.

Ani Marie nebyla s to, aby promluvila, v očích ji stály slzy, poněvadž si povšimla několika modřin na jeho tváři a tržné rány na čele.

"To nic není," řekl, vysledovav její pohled.

"To tě bili?" zeptala se třesoucím se hlasem.

"Ti nic jiného nedovedou," — řekl a stiskl zuby.

Vyšetřující soudce se otočil a pohlédnuv na něho, řekl přísně: — "Přitěžujete si jen těmi nesmyslnými řečmi, Slezáku."

"A co bych mluvil," mávl Slezák rukou, "vy jste přesvědčen, že jsou mírní jako beránci a slušní a ohleduplní jako dobře vychovaná slečinka, protože jste tam nebyl a protože jste to neviděl. Darebáctví to bylo — ovšem dovolené protože v uniformách," řekl Slezák, nepřemáhaje již hněv.

Soudce pokrčil rameny, podívav se na starce. "Není s ním rozumné řeči," řekl nevrle.

"Hochu, myslit si to můžete, ale nemluvte to."

"Pan Stašek je tak hodný, Jarko," rozvďěčnila se Marie. "Já, nebýt jeho, nevěděla bych snad, co počítí."

Slezák podal ruku Staškovi a prudce ji stiskl. — "Nezapomenu vám toho nikdy."

Soudce nechal je spolu skoro hodinu, odešel dokonce do vedlejší kanceláře, zřejmě aby jim umožnil nerušeně si promluvit, ale pak podíval se na hodinky a řekl: "Až zase jindy."

Políbení, Marie se přemáhá, aby nevzlykla a již za Jarkou zapadají dveře.

"Snad, paní, bude z vazby propuštěn, neslibuji vám to však," — loučí se s nimi soudce.

A Marie putuje se starcem dvakrát týdně na Pankrác. Jarka již

je tam třetí měsíc a Marie pozoruje, že se mění. Není to ten dobrý, veselý hoch, je nevrlý, nešťastný. "Stýská se mi po práci," říká jim. "Ta nečinnost mne umorí," a nemůže sedět. Chodí vzrušenou chůzí, jakoby v kleci.

Ale konečně přijde den, kdy je přelíčení. Marie, bledá, ale klidná sedí se starcem, který ji šeptem těší. Marie však neposlouchá, nevěří, že jí ho pustí. Sedí v ní již odpor k tomu skvělému zařízení, jež drží lidi na uzdě a mučí je. — Marie nevěří, že všechno to, co tak krásně vypadá, vytištěno nebo mluveno, je spravedlnost. Říkají tomu tak, ale spravedlnost to není. Ani stařec nemůže ji přesvědčiti, že její muž dopustil se něčeho tak hrozného, aby ho hnali před tento stůl, za nímž důstojně bije do očí talár jako výraz něčeho, co ji děsí a naplňuje odporem. —

Jarka, když jej předvedli, rozhlédl se a našel ji, usmál se na ni.

Odpověděla mu litostivým pohledem. Byl tak bledý a oči měl neklidné a pomučené.

Pak čtou, co udělal. Je to tak divné a Marie ničemu z toho nevěří. —

Vidí, že Jarka se zlostně a pak ironicky usmívá.

Pak se vyptává soudce. Jarka mluví klidně. Jeho hlas se rozléhá siní.

Popírá a vysvětluje, ale soudce mu nevěří. Volá svědky. Přichází policejní komisař. Je to mladý a domýšlivý člověk.

Svědčí, jak byl bezdůvodně napaden.

"Co tomu říkáte?" ptá se předseda. —

"Že lže, všechno je lež, všechno je překrouceno. Popřete, že jsem, když vaši lidé začali obušky mlátit do bezbranných, nic nedělajících lidí, šel k vám a říkal jsem, abyste uvolnil postranní ulici? — Rekl jsem vám to? Kam jsme se měli rozejít, měli jsme lézt po domech?" rozčiluje se Slezák. "Za námi bylo deset tisíc lidí, kteří nevěděli, co se vpředu děje a tlačili se na nás — a vy si poručíte — rozejděte se. A vypravujete-li tady, že lítalo kamení? Jak to může-

te říci? Nebo že jsme začali? Vy — protože vám to bylo asi nařízeno. A já vás ohrožoval? Někdo mne z vašich lidí uhodil do hlavy, když jsem mluvil s vámi. A já se nedám bezdůvodně mlátit — od nikoho — ani od takových jako jste vy! A teď si mluvíte, co chcete. Tenhle soud mne odsoudí — já vím — je přece tady od toho, aby chránil vás a ne nás — ale já na něj kašlu."

Siní zavlnilo se vzrušení a předseda zrudlý rozkřikuje se na Slezáka.

Slezák však zlostně mu hledí do očí — chvíli mlčí, pak se zasměje a usedá.

"Vstaňte!" poručí přeskakujícím hlasem předseda.

"To neměl, to neměl," mluví starostlivě stařec.

Marii však hoří tváře i oči. — "Rekl pravdu."

"Co je pravda, lidská pravda," říká však stařec.

Líčení je u konce. Senát se vrací a předseda čte rozsudek. Osmnáct měsíců.

Marie bledne a stařec ji chytá pod ramenem. — "Osmnáct měsíců", šeptá Marie, hledíc vyděšeně. Kolik to dní bude sama — kolik nocí bude to hlubokých a mučivých. Stařec ji vyvádí a těší. — "I to přejde, i tomu bude konec," mluví.

Ale Marie ho neposlouchá, těch osmnáct měsíců je v ní jako křivda a Marie pojednou se rozplakala. —

A přišly starosti. V záložně měli sice dosti, aby mohla žít z úspor — ale Marie, myslíc se smutkem a obavami do budoucnosti, — rozhodla se, že musí si vydělávat na dítě a na sebe sama. Řekla to cestou starci.

"A co budete dělat? Máte to dítě."

"Budu šít doma. Otevru si dámské krejčovství a vezmu si k sobě sestru."

Cítila, že tohle rozhodnutí s ní odvaluje část tíhy a proto pospíchala, aby mohla začít co nejdříve. —

Třetí den v poledne navštívili ji dva dělníci z Kolbenky. Karel, muž Růženčin, a starší dělník, o

němž věděla jen, že je v závodním výboru.

Přivítala je trochu udiveně, — protože oba se tvářili obřadně, a pobídla je, aby se usadili.

"Jdeme jen něco vyřídit," začal starší, "lítujeme vás všichni pro to, co potkalo vašeho Slezáka, a pak víme, jak to chodí, když odejdou mužovy ruce. Vybrali jsme mezi sebou, paní Slezáková —"

Přerušila je pohybem ruky.

"Děkuji vám," řekla pohnutě, "že myslíte na něho a na mne. — Ale jsem žena dělníka — a dnes každá z nás musí být na něco připravena. I tohle je riziko dělníkovy práce. Ty peníze, ač vám upřímně děkuji, nemohu vzít. Jsou jistě potřebnější. Ale můžete mi pomoci jinak. Chci si zavěsti krejčovství. Dovedu šít a nikdo u mne nebude platit více než jinde, pomozte mi a upozorněte své ženy, aby ke mně chodily, a budu vám neskonale vděčna."

Oba na ni hleděli zaraženě a hodnou chvíli mlčeli.

"Ano," řekl pak starší dělník, "to je maličkost, o to se postaráme. Ale ty peníze byste si mohla vzít. Dáváme je rádi."

"Vím," řekla vše Marie, "ale nemohu. Jarku by to snad mrzelo. Nezlobte se na mne."

Když vyšli na ulici, Karel trochu rozmrzele řekl: "Nemusila by dělat tak hrdou."

Starší však mluvil o ní nadšeně. "To je ženská, takové by měly být všechny — pak by muži byli jiní, protože by se nebáli riskovat, věděli by, že za nimi stojí stejná duše a myšlenka. Se ženskými v těchhle věcech — jako jsou šaty — není sice žádná řeč — ty dají málo na solidaritu, ale něco ji seženu."

A že to neřikal do větru, poznala Marie brzy.

Začaly se k ní trousit zákaznice a Marie nemohla ani stačit. Od časného rána pozdě do noci hrčel u ní stroj. Domácnost jí obstarávala Božena.

Božena vyrostla v hezkou, černoookou, ztepilou dívku. Marie, — hledíc na ni, myslila si začasťe, že není divu, obletují-li ji muži.

"Krása není vždy štěstím," u-

važovala a řada děvčat mihla se jí paměti. Kolik jich svedla hezká tvář a tělo na scestí. Skoro všechny. —

Ale s Boženou neměla starosti, neslyšela o ní nic, chodila ven, — vracela se však vždy včas — a tak se těšila, že přece snad se umoudřila. —

Ale přesvědčila se, že se v tomhle klamala.

Božena, na kterou přece jen působila starší sestra a zvláště její vážné oči, chodila za svými zábavami, kde ji neznali.

A tak se Marie dověděla jednoho dne od domovnice, že sestra chodí s nějakým ženatým řezníkem. A že ten řezník je po ní blázen a že se chce dát rozvést se ženou, s níž má dvě děti — a že ta žena se hrozně trápí.

Domovnice vykládala jí to s hladkou, přátelskou tváří, ale Marii neušlo, že v koutcích očí hraje jí škodolibá radost. Věděla, že takhle žena ji nemá ráda, že jí předstírá přátelství, protože věděla o vřelé náklonnosti, již choval k Marii její domácí — a dovedla si představit, jak mluví o Boženině známosti s jinými. Zahořela proto hněvem proti Boženě, a když se vrátila v deset, veselá a popěvkem na rtech, pustila se do ní.

"Já přece za to nemohu, že po mně blázní, já ho k tomu nepobízím", řekla Božena klidně, odkládajíc klobouk.

"Že se nestydiš. Božko. Ženatý člověk, rozvracet rodinu, krásti dětem otce," rozčileně mluvila Marie. "Tohle dělat nebudeš, to ti nebudu trpět, rozumíš."

Božena si sedla a chvíli mlčela, mrzutě a pak zlostně dívajíc se do prázdna.

"Viš, Mařko, mám toho tvého poručíkování právě dost, nejsem malé dítě, je mi už osmnáct, najdi si někoho jiného a jdu domů k matce."

A druhého dne se odstěhovala. Marie ji nezdržovala. Našla si mladé děvče k Mařence a žila svým pracovním životem dál. — Nikam téměř nevyšla — její jedinou opravdovou procházkou byly návštěvy u muže. Ty návštěvy ji rozdělovaly čas, od nich počítala

dny, a nebýti jich, byl by se jí zdál život hořkým a prázdným. A pak byla zde dcera. Jak povyrůstala, nabývala vždy nápadnější podoby otcovy. Podívala-li se do jejích velikých modrých očí, jako by se dívala do jeho očí — jako by byl přece jen s ní.

A ještě stařec. Přicházel několikrát za den, pracovala-li, hrál si s Mařenkou, jež mu říkala dědečku. Když se stmívalo přišel po každé, aby s ní vyšel na hodinu ven. A Marie věděla, že chodí více k vůli ní, než sobě.

Někdy přišla k ní návštěvou matka. Ta návštěva však Marii nikdy nepotěšila. Matka nikdy nepomenula nějakou nevlídnou poznámkou dotknouti se svého zetě a jeho nynějšího osudu. Marie na takové poznámky obyčejně mlčela, ale někdy se přece neudržela a pak se rozcházely chladně, matka podrážděna její láskou k tomu člověku a Marie roztrpčena její bezohledností.

Tak uplynul rok od dne, kdy Slezák tak vesele se rozloučil se svou ženou, nevěda, že se již k ní nevrátí.

Stařec poslední dobu tvářil se, mluvě s Marií o něm, tajemně. A jednoho večera jí řekl: "Mařenko, oblecte se ráno, půjdeme se podívat za Jaroslavem."

Pohlédla na něho překvapena. "Byla jsem přece," řekla.

"Odpustili mu šest měsíců, staral jsem se o to — ač on —"

Vyskočila. — "Snad, snad —"

"Ano, zítra ho máte doma," — přisvědčil stařec.

A tak nazítří Marie vzrušená a šťastná stála na chodbě, čekajíc na muže.

Vyšel konečně. Dozorce podával mu ruku. "Nepřeji vám, abychom se tady sešli, pane Slezáku," říkal mu vesele.

Slezák se trpce usmál. Dotkl se ho ten pán, uvědomil si zase jako tolikrát, že byl jen číslem, ale v tom uviděl Marii a rozběhl se k ní. —

"Tys věděla?" mluvil, objímaje ji, "tys to věděla?"

"Poděkuj panu Staškovi."

Ale stařec zde nebyl, odešel ne-nápadně napřed. Dohonili ho te-

prve u električky.

"Vítám vás," řekl upřímně, zabraňuje Slezákovi v děkování.

První a druhý den byl pln radosti a vzrušení, třetího dne však Slezák se rozhodl, že musí do továrny.

"Nedovedeš si představit, jak jsem tam toužil po práci, jak jsem se na ni těšil. Jen myšlenka, že jednou zase budu státi u ní, že budu slyšet hřmot motorů, ryk soustruhů a smích kamarádů, mne udržela nad vodou zoufalství."

A Marie, hledíc na něho a pozorujíc, že se mu vrací radost, že oči mu září, tak jako zářivaly, děkovala Bohu, že se v něm nezměnilo srdce.

Toho se bála nejvíce, když pozorovala, jak vazba ho naleptává, jak jeho myšlenky jsou někdy zlé, zahořklé proti všemu. —

"Teď bude zase u nás, jako bývalo," myslila si šťastně, dívajíc se za ním oknem. (Pokr.)

A. Pírová:

ZLOMENÝ KVĚT.

Uvádá květ den ode dne,
bledé jsou již líce,
jejichž počet dosahuje
víc jak na tisíce.

Mladost', radost' ze života
rychle prchá, mizí,
neb se nemoc usídlila,
hlodá kvítek svěží.

Již úponky ohlodané
na kvítku jarém,
slabý úsměv se objeví
na rtu bezbarevném.

Srdéčko již tiše t'uká,
pomalu přestává,
neb života již namále,
dechu se nedostává.

Hodina poslední bije,
květ ten uvađený
svět ten marný již opouští
v hrobě zapadnutý.

Družičky již v řadě stojí,
mládenci nesou květ,
hudba hraje, zvony zvoní
k pochodu naposled.

Rýč, motyka již čekají
přikryt květ zlomený,
by se více nerozkvetl
až na den vzkříšení.

Zlaté jubileum kněžství J. M. ndp. Dra Methoděje Zavorala, opata Strahovského.



Praha, 5. července. (Poštovní zpráva.)—Na svátek svého patrona sv. Methoděje před 50 lety stál u oltáře katedrály svatovítské, oděn v bílé roucho synů sv. Norberta, mladý novosvěcenec, Method Zavoral. S 50 jinými bohoslovci přijímal z rukou biskupových svěcení kněžské. Jen málo jich již zbylo: P. Vojtěch Frejka, O.P.; Msgre Emanuel Žák, kons. r.; Mačí, bisk. n.; Al. Krammer a prof. Šeda. Ostatní

všichni po vykonané práci odešli na věčnost. A těch několik, jimž Bůh dopřál velké milosti dlouhého kněžského života, 2. července u sv. Kajetána děkovali Pánu za tu milost. Pohlížet do padesáti let kněžského života znamená, dívat se do nesmírně hlubokých hloubek, v nichž se tyčí kříž a nad ním se bělá svatá Hostie.

Ndp. opat strahovský s jásou radostí v srdci jako novosvěcenec odcházel na svoji první

“štaci”, do poutního místa Sepekova. Uviděl živou víru lidu, mezi nímž jeho blaho vnitřní ještě více rozkvétalo. Ze Sepekova byl poslán do Jihlavy, kde se stal Čechům milujícím otcem, rádcem, dáváje jim své bohaté slovo s kazatelnou, povzbuzuje je, vychovává je. A pak se vrátil na Strahov, kde mu po letech svěřila Prozřetelnost úkol nad jiné těžký. Byl zvolen opatem v mladých ještě letech a vede svůj drahý řád k nové slávě. Bvl yěrným strážcem Sionu, z něhož učinil nedobytnou tvrz, v níž mnoho lidí hledalo a našlo pokoj, útěchu. Kdykoliv se bude u nás mluvit o zvýšení lásky k Eucharistii, vždy hned vyvstane před očima postava bílého opata, stojícího na kazatelně, kolem níž se tísní husté zástupy věřících, hlavně intelligence, a z jeho úst se linou slova písně zpívané z lásky k svátostnému Spasiteli. A objeví se před námi dále jeho knihy, ve kterých byly tyto zpěvy vloženy, aby šířily slávu Páně daleko za Strahov, vzněcovaly lásku k Eucharistickému Králi a tak napomáhaly k vnitřnímu pokoji lidí. Kolik dobra jimi vykonal, pochopí poněkud jen ten, kdo zná cenu a poslání slova.

Touha prospěti co nejvíce národu tryskala ze srdce, které národ upřímně a vroucně milovalo. V této lásce zůstává ndp. opat strahovský vzorem nad jiné zářícím. Prosvěcovala celým jeho životem, byla trpělivá i naléhavá, dovedla snášet i protivenství, ale byla stále větší a účinnější. Tato láska k drahému národu, jež byla proteplena láskou kněžského srdce k Bohu a duším i v letech největšího boje proti církvi vedla dra Zavorala i jako opata i jako politika, člena Národního shromáždění, který, i když nesmírně trpěl, usmíval se, odpouštěl a hledal nové cesty, aby zmírnil nenávisť, vznítil svornost. Čemu se mu tak podařilo zabrániti, ví jen Bůh. Ostatně nelze odepnout tuto dobrotu a shovívavost od oltáře, od oběti,

od lásky, tedy od jejich vlastních kořenů.

Ještě jeden rys jeho povahy a činnosti musím vyzdvihnout, který vždy se mi jevil zvláště půvabným: Je to láska k chudým a ubohým. Viděli-li jste ho někdy mezi jeho slepci v Hradčanském ústavu, jímž je milujícím otcem, uzřeli-li jste ho uprostřed chudých, hlavně dětí, na něž se usmívá a jímž nesčetněkrát pomohl, víte-li, jak v nynějších zlých dobách Strahov pomáhá nejchudším, jak křesťanský chápe ndp. opat Katol. akci, pak pochopíte, jaká je síla v dávání sebe v duchu lásky. A jsem přesvědčen, že v tyto dny od těchto chudých a opuštěných a slepých bude přineseno ndp. jubilatovi nejvíce květů v podobě upřímných modliteb.

50 let kněžského života je nádherným darem Božím. Děkujeme za něj a připojujeme se k blahopřání statisíců v tento den s prosbou o modlitbu i za ty, kteří psaným slovem, jako on, ovšem daleko dokonaleji, konají apoštolát. Bůh žehnej drahému strahovskému opatu J. M. dru M. Zavoralovi, v dalších letech.

Jubilejní svou mši sv. sloužil J. M. ndp. opat 5. července o půl 10. hodině dopoledne v opatském chrámu strahovském.

(Z daleké Ameriky spěcháme, bychom i my blahopřáli J. M. ndp. opatu Dru Methodu Zavoralovi, že mu Pán Bůh popřál dožítí se ve zdraví tak slavného a významného jubilea. Mnogaja mnogaja ljeta! Red. Hl.)

K úmrtí paní Ros. Nedvědové.

Ku krátké zprávě o smrti paní Ros. Nedvědové, již jsme v minulém čísle t. l. uveřejnili, přinášíme tuto zprávu, již čerpáme z časopisu "Národ", ze dne 18. července.

Pí. Rosalie Nedvědová, z čísla 2430 již. Clarence ave., Berwyn, Ill., dlouholetá bývalá velkopřed-

sedkyně České římskokatolické Ústří. Jednoty Žen Amerických a po více než půl století horlivá pracovnice v řadách spolků katolických žen v Americe, zemřela o 6:35 hod. ve středu ráno, dne 17. července, u věku 72 roků.

V Pánu zesnulá neúmorná spolková pracovnice narodila se r. 1862. v Kočenicích, v kraji plzeňském, v Čechách. Do Ameriky se přistěhovala před 54 roky. Téměř hned po svém příjezdu do Chicaga, stala se osadnicí u sv. Prokopa a zahájila svou činnost v řadách katolických ženských spolků.

Naše česko-katolické ženy, nejen v Chicagu, ale po celých Spojených Státech, považovaly paní Nedvědovou téměř za matku, měly k ní hlubokou úctu a řídily se její radou.

Ve svém posledním poselství k členkyním Jednoty napsala: "Tak jako matka ku svým dětem jsem k vám rozmlouvala. Po celá ta leta jsem stále ve spojení nejužším s Jednotou podle sil svých a snažila jsem se vše konati ve prospěch milé Jednoty naší."

A skutečně, větší část svého života v Pánu zesnulá žila takřka jen pro Jednotu, v níž zastávala úřady účetní, pokladní a velkopředsdkyně téměř 48 let.

Za velkopředsdkyni byla zvolena na 17. generálním sjezdu Jednoty, který se konal v St. Louis, Mo., od 10. do 16. září r. 1917. a od té doby do minulého sjezdu v září 1934 úřad ten stále svědomitě a nezištně zastávala.

Našla však dosti času a sil na další organizační a veřejné práce a po celou dobu svého dlouholetého žití v osadě sv. Prokopa byla vůdčí silou ve všem, kde bylo třeba pomoci českých katol. žen v osadních podnicích.

Slavný pohřeb paní Rosalie Nedvědové.

Chicago, Ill., 21. července. —

V sobotu ráno, dne 19. července, konal se pohřeb zesnulé paní Rosalie Nedvědové, dlouholeté předsdkyně Č. Ř. K. Ú. J. Ž. A.

Pohřeb tento byl imposantní a svědčil o tom, jaké úctě a lásce se těšila zesnulá naše popřední pracovnice.

Při zádušní mši sv. v chrámu Páně sv. Odila v Berwyn, Ill., bylo přítomno velké množství duchovenstva, zástupkyň spolků, katol. jednot, Národního Svazu Českých Katolíků a českého lidu. Zádušní mši svatou s assistencí obětoval za duši v Pánu zesnulé důst. p. Vít Haman O.S.B. a kázání přednesl vdp. Prokop Neužil O.S.B. Po službách Božích a smutečních obřadech uloženy byly tělesné ostatky v Pánu zesnulé na hřbitově polsko-českém sv. Vojtěcha. Odpočinutí lehké, dej jí, o Pane, a světlo věčné, at' jí svítí, at' odpočívá ve svatém pokoji. Truchlícím pozůstalým vyslovujeme tímto hluboce cítěnou soustrast'. Potěš Vás Pán Bůh!

POHŘEB P. JANA KAŠPARA.

V pondělí, dne 1. července, konal se v Ganado, Tex., pohřeb, na který se bude dlouho pamatovat, neboť toho dne byl na tamnějším katolickém hřbitově uložen k tichému odpočinku tamnější průkopník českých osadníků, pan Jan Kašpar, který zemřel neočekávaně v pátek, dne 28. června. Byl to největší pohřeb v dějinách Ganado, na němž brali podíl příbuzní a přátelé v Pánu zesnulého z daleka široka: z Chicaga, San Antonio, Shiner, Wallis, Rosenberg, Blessing, Wharton, East Bernard, Nada, El Campo, Hillje, Inez, Edna, Bennview, Taiton, Flatonia, Weimar, Plum, LaGrange, Louise, Jourdanton a z Hostýna. Pohřební průvod z domu smutku se hnul o půl deváté hodině a smuteční obřady v chrámu Páně započaly o 9. hod. Chrám Páně byl do posledního místa naplněn a mnozí zůstali vně kostela pro nedostatek místa; též mnoho jinověrců bylo přítomno.

Synové nesli rakev.

Zádušní mši sv. sloužil a smuteční pohřební obřady vykonal,

dp. Pavel P. Kašpar z Hostýna, syn v Pánu zesnulého. Jemu jako jáhen přísluhoval dp. Alois J. Mořkovský ze San Antonio, dp. Edward J. Murski z El Campo byl podjáhnem a obřadníkem byl dp. Edward E. Janský z Hillje. Dále přísluhovali bohoslovci ct. pp. Adolf Janda z Hostýna a Hugo Gerbermann z Nada. Kázání v jazyku českém přednesl místní duchovní správce, dp. E. Kistorz a v jazyku anglickém dp. Viktor Raška z El Campo. Na hřbitově nad hrobem promluvil vdp. Josef Szymanski z Weimar, jehož osadníkem v Pánu zesnulý byl za svého pobytu v Plum. Dále byli ve svatyni přítomni dpp.: C. J. Beneš z Nada, Josef C. Kunc z East Bernard, Josef A. Pustka z Flatonie a Jindřich F. Pšenčík z Inez. Místní pěvecký sbor pod řízením p. Jindřicha Šablatury účinkoval v kostele i na hřbitově. Gregůrkova hudební kapela, pod vedením p. Jana Gregůrka, hrála smuteční skladby jak u kostela, tak i na hřbitově. Spolky: sv. Jana K.J.T., Očišťování P. Marie K.J. Ž.T. a sv. Isidora s odznaky tvořily čestnou stráž a členky dívčího oddělení K.J.Ž.T. jako družičky nesly kytice. Pohřeb byl pod pečlivým řízením p. Františka Tršky z El Campo. Osm synů v Pánu zesnulého neslo rakev, zatím co jeden, kněz, šel před rakví a nejmladší za ní. — Po pohřbu čerstvá hlína rovu byla pokryta záplavou květin. V Pánu zesnulý byl uložen na svatém poli mezi hřbitovním křížem a hrobem dp. Františka A. Havla, kterého zemřelý pravou otcovskou láskou miloval. Truchlícím se dostalo mnoho projevů soustrasti, mezi nimiž byla jedna od J. M. nejdp. A. J. Drossaerts, arcibiskupa ze San Antonio, který též vyslovil lítost nad tím, že se nemůže osobně na pohřeb dostavit.

Pionýr v osadě Ganadské.

V Pánu zesnulý Jan Kašpar se narodil dne 21. června 1864. v Hovězí na Moravě. Jeho rodiče

byli Pavel a Marie rozená Pončíkova. Po tři leta byl ve vojenské službě v Bosni a Hercegovině. Roku 1890. v Říjnu pojal za manželku Františku Babicovou. Jako ve staré vlasti, tak i zde byl rolníkem. Dne 28. června r. 1905. přijel s rodinou do Ameriky a sice do Galvestonu, odkud se odebral na Fayetteville. Toho roku 1. listopadu přistěhoval se na Plum, kde setrval až do 12. listopadu 1912., kdy se přestěhoval na vlastní pozemek v okolí Ganado, kde setrval až do smrti. Byl prvním našincem, který v Ganado zakoupil pozemek a tak dal základ k nové osadě, kterou miloval a vši silou podporoval. Po mnoho let byl členem osadního výboru a za jeho působení byl v Ganado postaven první katol. kostel a později farní budova. Byl upřímným vlastencem a u vědomělým katolíkem. Od svého příchodu do Ameriky byl stálým předplatitelem českokatolických listů, a to: "Nového Domova," "Katolíka," "Přítele Dítěk" a později "Našince". Byl též odběratelem "Hlasu" a "České Ženy". Jakmile některý z jeho synů nebo dcer dospěli, ihned je dal do katolických spolků, a sám byl členem "Rolnické Podporující Jednoty sv. Isidora", neboť "pro svůj věk nemohl se stát členem jiných spolků. Vždy rád podporoval náboženské a národní hnutí.

Jeho neočekávaného odchodu želí jeho manželka Františka a třináct dítek: Dp. Pavel, farář na Hostýně, Jan, František, Josef v Ganado, Rosalie Valigurová v Taiton, Antonín, Theodor, Jaroslav, Bedřich, Alois v Ganado, Ludmila Labajová v Nada, Božena Surovcová a Syvestr v Ganado, 21 vnuků a vnuček, bratr Josef v Rosenberg a mnoho dalších příbuzných a přátel. — Kéž odpočívá v pokoji, čest! buďž jeho památce a pozůstalé potěš Pán Bůh!

Rozloučení — naším údělem.

shledání — naší útechou

(Důst. p. Pavlu P. Kašparovi a všem příbuzným zesnulého vy-

slovujeme tímto hluboce citěnou soustrast a zemřelému, dej, o Pane, korunu věčné slávy.—Red. "České Ženy".)

Weston, Nebr.

Máme zde tak kolem 100 stupňů F. horka; pšenice, oves již posekány a farmáři připravují se ku mlácení; zkrátka žně jsou v plném proudu. Třeba nás úroda zklamala, nevydala pole tolik, co slibovala dle bohatosti a hojnosti stébel, přece tváře naše jsou veselé při vzpomínce, jak bylo loni, a letos mohlo býti ještě hůře. A na mnohých místech, kde povodeň a kroupy řádily, ubožáci farmáři nesklidili ničeho, zirájí opět smutně budoucímu roku vstříci, rovněž jako tam, kde jarní prachové bouře přikryly prachem hluboko veškeré osevní. My zde jsme toho všeho neštěstí zůstali ušetřeni. Díky za to Pánu Bohu!

Pochlubím se Vám, pane Doktore, že 7. července byl jsem na 25letém jubileu kněžství dp. Michala Pazourka v Loma. Městečko ještě maličké na dráze Union Pacific, dosud ani není inkorporováno (ač má svého půlmistra v osobě váženého na obě strany, jak tělesně, tak i duševně, pana Josefa Holcáčka, dle zdání zámožného, neboť se honosí stříbrem i na hlavě), ale při tom sociálně i obchodně velmi čilé. Přes to, že dosud mezi okolními městečky je jako embryo, máji tam již dávno svůj chrám Páně zbudovaný ku cti sv. Lukáše, svoji osadní síň, sbor katol. sokola, osadní a ostatní pojišťující katolické bratrské a sesterské spolky jsou čestně zastoupeny, a pro domácnost tam dostati lze všechno: od jehly až do mlátičky. Povídal jsem si: "Pojedeš a budeš vidět, co uvidíš!" Zabloudit jsem též nemohl. Po 16. státní cestě na západ od Weston, po levé straně asi tak na půl cestě mezi Brainard, na kopečku jako sv. Hostýn, bělá se kostelíček, a to je lomský. Nemohl jsem tedy zabloudit, jako nemůže

zbloudit nikdo z nás, když sleduje věrně cestu za našimi českými katolickými chrámy Páně, jimi pro jistotu absolutní, na cestě životem, naznačenou.

Kolem kostela hemžil se již veliký zástup lidí nejen osadníků ale lidí ze všech okolních městček. Father Pazourek, kde jen byl znám, všude byl oblíben. A kdo by pak mohl opomenout býti na tak význačné slavnosti, 25-letého jeho působení na vinici Krista Pána?

Kostelíček malý sice, ale právě vymalován, oltáře bílé a pozlacené, budil v duši hlas: "Toto jest dům můj."

Osadníci, píšu osadníci, i když okolnosti hmotně neodpovídají, rádi plní své povinnosti, neboť právě jen za takových okolností, jaké prožíváme nyní, možno jen poznati dobrého osadníka, který rád se chápe příležitosti, kdy opravdu může dáti Bohu svému—obět'. Kdo dává Bohu, až mu zbude cosi po "pikniku", takový dar ceny nemá ani v očích lidu, protože chce šetřit tam, kde šetřit nesmí—na svém vlastním kostele a strká vydání na bedra svých hodných sousedů-osadníků. —

Kolem 10. hodiny hnul se průvod z fary. Dp. jubilant, doprovázen svými dávnými přáteli—dp. Josefem F. Bauerem z Touhy a nejdp. Msgrem Viktorem P. Mlejnkem z Weston, nejdp. Monsignorem a apošt. protonotářem Aloisem J. Kleinem z Brainard, nejdp. děkanem M. Němcem z Wahoo, v průvodu družiček sněhobílých, ubíral se ku kostelíčku. Tam u vchodu velmi krásným proslovem byl uvítán družičkou Klárou Bártkovou, nesoucí polštář se stříbrným věnečkem a družičkou Florencií Kantorovou s nádhernou kyticí, a mládencečkem Richardem Kapounem; oba vítali dp. jubilanta slovy nelíčenými a za to upřímnými, jak jim srdce upřímná dávala mluvíti.

Přede mší sv. jubilejní, již dp. jubilant obětoval, přednesl pro-

slov jeho spolužák z Brna i z Baltimore, Md., Msgre Viktor P. Mlejnek (který mu též přísluhoval jako jáhen, zrovna jako před 25 lety v Abie), a dp. Josef F. Bauer z Touhy, jako podjáhen. Vdp. M. Němec konal úřad arcikněze. V sanktuariu byl přítomen nejdp. děkan Msgre a apošt. protonotář Alois J. Klein.

Po slavných službách Božích byl obětavými osadnicemi v osadní síni přichystán chutný oběd.

U stolu s dp. jubilantem kromě výše zmíněných kněží seděli tito dpp.: Benedikt Bauer O.S.B. z Dwight, Dr. A. Huebsch z Bee, Bartoloměj Kvítek z Bruno, W. Řežábek z Valparaiso, Alcuin Kašný O.S.B. z Abie, F. Kozlik z Appleton.

Osadníci lomští měli připravený program bohatý. Herci i zpěváci uměli své úlohy výborně. Ale mně se velmi zamlouvalo číslo, které se svými dětmi z katol. školy z Dwight nacvičil neunavný dramaturg, důstp. Benedikt Bauer. Hra představovala život dp. jubilanta ve dvou oddílech: První oddíl matka dp. Pazourka prožívá ve snu první mši svatou svého syna novosvěcence tam daleko, tam za mořem v Abie, ve své světničce ve Střelcích u Brna. Spisovatel vložil do úst herečky maličké slova hořekující matky: "Ach, to moře, ach to moře daleké a hluboké!" Sama tedy nemohouc býti přítomna první nejsv. Oběti svého syna, v mateřské lásce posílá své požehnání svému synu za mořem, za stůl sedá, a kdy myslí, že syn její přistupuje k oltáři, počíná se modliti růženec. Než oči unavené pláčem nedolají únavě; matka se brání dlouho, ale konečně slabost vítězí, usíná, opět se probouzí, brání se spánku, opět a opět začíná: "Zdravas Maria" . . tišeji a tišeji, až hlava se schýlí na stůl a jen slzy kanoucí po lících naznačují bol v duši.

Pojednou tiše přistupují dva andělé, ruce vzkládají na spící, hořem unavenou matku. Ta kdes

z dále najednou slyší dojemný zpěv "Pater noster qui in coelis" a ostatní obřady mše sv. Probouzí se, protírá si oči, a neví, zdali bdí či sní. Rozradostnělá tvář však nasvědčuje, že duší byla přítomna až tam za mořem kdes—v Abie, Nebr.

Druhá část obsahovala návštěvu dp. jubilanta po 25 letech tam ve Střelcích u Brna na Moravě. Byla již rázu veselejšího. Než slzy i mně mimovolně vynucené, třeba jsem se přemáhal, —já již matičky neměl tenkrát před 25 roky—, nedovedly mně již rozesmáti. Dp. B. Bauerovi za toto provedení volám upřímné: Bůh zaplat'! Bylo to překrásné.

Z proslovů si pamatuji, že mluvil vdp. Dr. A. Huebsch, dp. Pokorný, bývalý žák dp. jubilanta, pak pan Václav F. Jelinek, ústř. předseda K. D. a pan Jos. Proskočil, oba z Omahy, Nebr. Pan Jelinek umí řečnit a, co mluví, jest upřímné a srdečné. (Pisatel těchto řádků nepochlebuje, když se přiznává, že na řeč vždy věcnou pana V. F. Jelínka se vždy těší.)

Dp. jubilant, než se stal farářem v Loma, byl ve Dwight, kde postavil nádherný kostel, školu i síň, v Loma jako první farář postavil faru, koupil síň, je spolkově velmi činný.

Ku konci promluvil dp. jubilant sám, všem poděkoval. No a měl zač! Jídlo, pravda, bylo dobré, ale osadníci, návštěvníci a přátelé kol do kola něho jevíli kromě srdečné radosti i upřímnou, bratrskou lásku k důstp. jubilantu, a to již stálo za něco, v nynějších těžkých časech.

S pozdravem na redakci Váš
K. V.

Pohotový. Školáček z Nového Yorku přinesl sešit plný kaněk. Maminka se zlobí: "To je čistota? Počkej, dostaneš od tatínka!" — "Ale, maminko, já za to nemohu! Vedle mne sedí malý černoch a ten krvácel z nosu, když se mi díval do sešitu!"

A. Pirová:

V LESE U OBRÁZKU.

V stínu lesa mezi duby
jeden úctyhodný,
na němž řadu roků visí
obrázek omšelý.

Neznámá to ruka na něj
obraz zavěsila,
Maria by v pustém lese
poutníčka chránila.

Svět dávno již zapomenul
na dárkyni štědrou,
a také vždy ty vzpomínky
více a více blednou.

Jen v jednom srdci vzpomínka
žije ona sladká,
když stařeček stříbřivý
k tomu dubu chvátá.

Smeká tady u obrázku,
pot si s čela stírá
a Tu velkou lesní Vílu
o pomoc on vzývá.

Natrhá on lesních květů,
počne viti věnec,
a zároveň do něj vlétá
radostný růženec.

Věnec má již upletený,
kol obrázku dává,
a růženec pomodlený
s radostí on vstává.

Ubírá se pak pěšinkou
dále vyšlapanou,
Maria mu z dubu žehná
na cestu dalekou.

Žehná ruce stařečkovi,
které věnec vily,
a připraví mu místečko
za to v krásném nebi.

CLEVELAND, O.

(Pokračování.)

Prohledneme si trochu Washington. Toho dne použily jsme pouliční káry. Podivila jsem se, že káry které město Cleveland před 35 lety zrušilo, jezdí na ulicích hlavního města Spoj. Států, a přála jsem si, kdyby bylo možno, obzvlášť jednu z těch letních kár připnouti ku vlaku a přivléci ji sebou, aby naše děti se na ní provězly, a pak dát ji do musea. Na místo jízdních lístků mají plíšky, jako desák. Myslela jsem, že jsou to nějaké nové peníze. Káru ob-

sluhuje jen jeden muž, který jest motorman i konduktér, jízdné jest též 10c. Ulice jsou většinou zastaveny domy, v jednom bloku 10 až 15 stejných obydlí při sobě. Musí být velice tmavé a nevzdusné, neb okna jsou zpředu, a vzadu, po stranách jsou stěny v jednotě. — Též blíže kapitolu, ve středu města, mají samé staré barabizny jako my v městě Clevelandu, ale budou prý v krátkém čase zničeny. — Je tam mnoho černochů, ale obývají jen jistou čtvrt' města, a nesmí se mísit mezi bílý lid. Mají své školy a kostely, asi tři katolické, též vyhrazené místo v kárách, divadlech i ve všech jiných místnostech. U nás v Clevelandu mají neb dělají si více práva než běloši. Ovšem jsou též lidé s tělem a nesmrtelnou duší, ale mají rozdílné způsoby, a proto mají žítí mezi svým národem. V městě obdivujem se širokým ulicím, neb jsou vyměřeny samým Washingtonem, který musel mít nějaké ponětí o budoucnosti, neb co lepšího dnes pro automobil nežli široká silnice. Jdeme k pomníku Washingtonovu. Lze jej viděti zdaleka neb jest 550 stop vysoký. Jest to obelisk, jakási pyramida, má základ 36 stop do země, a do čtyřhran u měří při zemi 55 stop. Uvnitř svítí neustále elektrické žárovky. — Jsou tam zasazeny pamětní desky, čtyřicet Států jest zastoupeno na nich různými spolky, i od Amerikánů z Číny z roku 1857, a jiných, kteří zanechali zde známku svého vlastnictví. Ve výši 504 stop má pomník 8 okének, dvě z každé strany. Tam jsme nebyly, nechtělo se mi tak vysoko, ale jest prý to krásný rozhled. Možno prý viděti až krásné modré hory Virginie. — Onen pomník stál jeden milion tři sta tisíc dolarů. Odtud pohlížíte k malému jezeru, kde voda jakoby měla rozličné barvy. Krásný to park, a tam jest památník Lincolnův. Jest to kamenná budova, s dvěma řadami mohutných řeckých pilířů, každá řada jich má 36; tolik bylo Států za Lincolnu. Tato kolonáda jest 188 stop dlouhá a 118 široká, pilíře 44 stop vysoké, skrze ně pohled na ohromnou sochu presidenta Lincolnu, se-

dícího na velké kamenné židli, — různé nápisy vytesány na zdích, mezi jinými i slova Lincolnova: — Se zlobou oproti žádnému, s milosrdenstvím ku všem, s pevností k právu, jak Bůh dává nám, abychom poznali. Snažme se dokončiti práci, kterou jsme započali, a ošetřeme národní rány, pečujme o ty, kteří prodělali válku, o jejich vdovy a sirotky, udělejme vše co bude věsti a konejšiti, spravedlivý a trvalý pokoj mezi námi a mezi celým národem. —

Blíže tohoto pomníku ze strany jest jezero, kolem něhož jsou proslulé svými květy třešňové stromy, které byly již odkvetlé. Letos měly málo květů, neb bylo i ve Washingtonu studené počasí. Máme též odtud krásný rozhled na kapitol a krásné budovy na Pennsylvania a Constitution Ave. Jsou postaveny z bílého kamene: Obchodní budova, Práce, Auditorium Interstate, Obchodní, Poštovní odbor, Internal Revenue, Spravedlnosti a Archivy.

Jest již skoro osm hodin večer, tak vracíme se zpět do našeho příbytku. Právě jsme zmeškaly káru, musíme čekat 10 minut. — Pravím: Vše je dobré pro něco, a opravdu je, neb co čekáme, přijde k nám Tomáš Rošetko, taky z Clevelandu, s kterým jsem známá. Studuje u bratrů Marristů, neb chce býti missionářem Bratrstva Panny Marie, a mínila jsem jej co nejdříve navštívit. Bylo to milé setkání. On nemohl uvěřiti kde že to se nalézám, tak měli jsme o jednoho více, neb klášter Marristů jest vedle kolleje sv. Kříže, a na protě kláštera kde býváme. Bylo již tma, když blížíme se co nazýváme Svatým Městem, a slyšíme jakýsi rozhlas, zda-li jsme na cestě, abychom pospíšily, že někdo nás očekává. Pouliční kára jest 15 min. cesty od našich příbytků, a každý musí býti uvnitř do devíti hodin — i návštěvníci. Očekával nás tam p. Bilek, jest přítelem Jana Bednara. Ten ovšem mu oznámil, že přijela maminka, tak on slíbil nás provézt po Washingtonu zítra, to jest ve čtvrtek, — ale mezitím pro nějaké záležitosti, musel to odložit a přišel nám vyři-

dit, že nás proveze v pátek o jedné hodině odpoledne. Zavezl nás do našeho příbytku. Byly jsme velice povděčny, jest to jenom několik minut cesty, ale byly jsme již velmi unaveny. Vzalo to delší dobu nežli jsem na několik hodin usnula. Ve snách byla jsem neustále v té krásné zahradě kláštera Františkánů. Máme spát do šesti hodin, kdy Sestra prochází chodbu se zvonkem, ale před pátou byla jsem vzhůru, neb ten čas denně vstávám. Otvírám dveře abych pozdravila Sestřičku, ona diví se, že jsem již přistrojena. O půl sedmé jdeme na mši sv. V kapli mají krásnou sošku Krista Krále, kterou oblékají do Ornátu jako kněze, též i stejné barvy jako ten den má kněz na sobě při mši sv. Pak po snídani píšeme krátké pozdravy svým domů a přátelům. Po obědě opět jdeme prohlédnout si město Washington. Jdeme do budovy Kapitolu. Jaká to velká výstavnost, co velkých obrazů a soch všech presidentů a proslulých mužů. Mne zaujal velký obraz bitvy na jezeře Erie. Pak též byly jsme v síni Poslanců, měli zasedání, ale málo jich bylo přítomno, a nejednalo se o ničem zvláštním. — Odtud přes krásný park jdeme do Knihovny Budovy. Tu krásu nemohu popsat. Pravá výstava knih, rukopisů a podobností, i čítárna pro slepce jest tam. Zde též za žlutým sklem, spatříme psané prohlášení Neodvislosti Spoj. Států, a podpisy různých vynikajících Státníků před sto lety a více. V každé té budově musel by jeden pobýt celý týden, aby vše prohlédl.

Vracíme se do kláštera, a přišly jsme právě na požehnání v 7 hodin, neb najaly jsme si taxi, zde to přijde laciněji nežli kára. Zde v klášteře každá světnice jest pod ochranou jistého Světce neb Světice, naše jest pod záštitou Anděla Rafaela, který byl i našim průvodčím s Božským Srdcem Páně, neb vše nám šlo dle přání. V pátek ráno jsme opět rozesílaly pohlednice. Při obědě vypravovala jsem těm ostatním o Terezii Neumannové, jak Mons. Zlámal tam byl návštěvou. Každá z nich se

velice o ni zajímá. Když jsem dokončovala, přijde Sestřička, že nějaký pán nás očekává. "Ano", pravím, "jest to asi p. Bílek". — Jdu nahoru se převléknout, vyhlednu z okna, zdali tam stojí automobil p. Bílka, a koho tam spatřím stát u automobilu jako Mons. Zlámala. Dovedete si představit mé překvapení, neb byla jsem skoro jista, že již asi jest v Clevelandu. O jak milé bylo mi to shledání. Kdyby nás byl p. Bílek vzal na projížďku ve čtvrtek, nebyly bychom měly tu čest vésti se s Monsignorem. Jak jsem dříve pravila, vše je dobré pro něco. Zastavili jsme se v kapli na pozemku Vojenského Národního Domova, tam nad oltářem mají velký kříž na způsob onoho nad oltářem kostela P. M. Lurdské. Vojáci zde mají rozlehlý pozemek, a co všelijakých budov. Pak jsme zajeli do Institutu Smithsonian spojeného s Národním Museem. Mons. přál si vykonati návštěvu u prof. Aleše Hrdličky. Zašli jsme do jeho úřadovny, kde na skle na dveřích má své jméno správně česky naznačeno, ale on právě odjel na výzkumnou cestu do Alasky. Pořád ejště hledá ztracený (link) jistý háček, který by spojil, aby přesvědčil lid, že snad pocházíme z opice. Škoda že tak učený muž jest nevěrec. O dobrý Bože, dej, aby jednou našel tu ztracenou část života, aby nalezl totiž Tebe. I já na ten úmysl se pomodlím, neb velice mne těší, že tak učený muž nestydí se za své české jméno, neb mnohý Čech neví jak by to své jméno zkomolil. Viděli jsme na tom poschodí mnoho, a mnoho k nespočítání rozličných lidských lebek. Též zde vzalo by to několik dní, aby člověk vše prohledl. Sešli jsme o dvě poschodí dolů a prohlédli, co nás zajímalo, Indiánský způsob života, vše v životní velikosti, jejich oděv, všeliké práce ozdobné z korálů, děláni dek a koberců. Mají způsob sušení masa, které pak roztloučou s jistými boubulemi jakožto koření a upravují k jídlu, jejich wigwamy, šatstvo, výchovu dítek a podobné. Velice zajímavé. Též jsme prohlédli život Eskymáků, jejich úžasně krásné

psy, vše jako živé. Prála jsem si, aby bylo možno zavést sem naše školní dívky; jakou školou bylo by to pro ně, a to poučnou, obrazy, různé jiné věci. Z Číny jest tam nejvíce starožitností z roku 112-255 před Kristem. Maleb tam mají přes dvanáct tisíc, Japonci asi 800, a což věci z ostatních zemí. Nezdrželi jsme se, neb nebylo času. Odtud jeli jsme kolem Lincolnova pomníku přes řeku Potomac po Lincolnově mostě na Národní hřbitov Arlington. Zde odpočívá mnoho vojinů, z občanské války, též i z poslední světové. I zde běloši pochováni jsou spolu a černoši vojáci odděleně na druhé straně. Tisíce a tisíce vojinů zde odpočívá. Jest zde též velký pomník neznámých vojinů. Nápis na něm se čte: Pod tímto kamenem odpočívají kosti dva tisíce jedno sto jedenácti neznámých vojinů posbírané po polích válečných po válce u Bull Run a na silnici Rappahanock. Jejich pozůstatky nemohly býti stotožněny, ale jejich jména a úmrtí jsou zaznamenána v archivech naší země a jejich vděčných občanů, kteří budou uctívati je jako rytířskou armádu mučedníků. At' odpočívají v pokoji! — V září r. 1866. — Rada vojenských pomníků vyskytá se nám jako na hřbitovech ve Francii. Též právě tam dostavili bílý mramorový amphitheatr, sedadla mramorová. Jest to na způsob oněch stavených v Athenách v Řecku. Zde budou konati se Národní Slavno-

ČTENÁŘI POZOR!!!

Tímto potvrzuji skutečnou pravdu, že od velkých bolestí kol srdce, zlé neuralgie, bolení zád, hlavy a revmy mne vyléčily kompresy od Bernarda Striže, B. 712, San Antonio, Texas. Stojí jen \$35.00 což je ničím proti velkým účtům lékařským. Celá rodina je může skoro proti všem nemocem užít a vydrží po celý život. Ač nemyslím, že každého úplně vyléčí, za jisté aspoň velkou úlevu přinesou, když mne z takových nemocí vyléčily. Mrs. Rose Svoboda, Rt. 1, Chamberlain, So. Dak. (Poz. red.: Tento článek nám zaslala pí. Svoboda.)

sti. I ten ráda bych byla přestěhovala do Clevelandu. Jaká to krása vše sněhobilé. Zaujímá 34 tisíc čtverečných stop, sedadel jest tam pro pět tisíc osob, pak několik tisíc se jich vejde do kolonád, jest tam jeviště pro několik set lidí. Východní strana přehlíží řeku Potomac a Washingtonův Pomník. Když vyjdeme ven za jevištěm, přijdeme k hrobce Neznámého Vojína. Tam na stráž obchází dva vojáci ustavičně. Jest tam tělo neznámého vojína přivezené z Francie roku 1921. Kámen váží 56 tun, po každé straně v kamenu vytesané věnce, na zadní straně pomníku vytesány tři symbolické figury: Pokoj - Vítězství a Úspěch, — ze předu vyrytá slova: Zde odpočívá v uctivé slávě Americký voják známý jenom Bohu.

Ze hřbitova jeli jsme opět přes řeku Potomac, přes most Francis Key, který jest jmenován po slavném skladateli Národní písně "O say can you see". Prohlédli jsme vojenský tábor, ponejvíce jízdecký oddíl. Jaké krásné koně tam mají všech barev. Též je tam rozsáhlé cvičiště, kde při hudbě cvičí na koních. Jest tam jedna velká ulice s pěknými domy pro důstojníky, a různé jiné úředníky od vojska. — Pak jeli jsme trochu obhlédnout Georgetown College. Jest to nejstarší a největší Jesuitská kolej v této zemi. První budova vystavěna byla roku 1780. Mr. Bílek měl býti doma o půl páté skrze nějakou záležitost, jeli jsme tedy k domovu. Navštívili jsme též kapli Nejsv. Trojice. Jest to krása k nepopsání. Klenba nad oltářem a sanktuariem třpytí se jak diamanty. Sousedí s kolejí sv. Kříže. — Jelikož Mons. měl hodinu čas, šly jsme do přijímacího pokoje koleje sv. Kříže, kde Mons. podělil nás obrázky, které přivezl ze Sv. Země. Vypravoval nám o Sv. Zemi a o Terezii Neumannové. Netřeba podotýkati, jak vše nás zajímalo, neb jsou to místa, o kterých často přemýšlím, která i já přála bych si navštívit, ale nemyslím, že přání se mi kdy splní. —

(Pokračování.)

Čtete a rozšiřujte "Českou Ženu!"

TAUTON, MINN.

Poděkování. — Upřímné díky vzdávám sv. Judovi, Pánu Ježíši, Bolestné Panně Marii, Božskému Srdci Ježíšovu, sv. Josefovi a věrným dušičkám za vyslyšení mé prosby. — Čtenářka.

LETNÍ MĚSÍCE A VAŠE ZDRAVÍ.

(Píše Dr. John L. Rice, komisař zdravotnictví města N. Yorku.)

V dřívějších letech všechny matky malých dětí očekávaly příchod horkých letních měsíců s hrůzou, neboť již ze zkušenosti věděly, že toto období bylo nejnebezpečnějším pro děti, jež dostávaly "choleru infantum". Jedině pasteurisovanému mléku máme co děkovati, že tato obávaná choroba je dnes poměrně velmi řídká, a že děti mohou prožiti druhé léto svého života právě tak pohodlně jako ostatní sezony roku.

V horkém počasí závisí zdraví a pohodlí dětí hlavně na třech okolnostech: čistotě, správném, lehkém oděvu a správné dietě. Dále je nutno dbáti toho, aby v našem příbytku nebylo much, které by obtěžovaly děti a sedaly na potraviny, neboť mouchy přenášejí choroby. Okna mají býti zasítována, dětské kočárky zakryty tylem. — Všechny zkáze snadno podléhající potraviny mají býti uloženy v ledniče až do okamžiku, kdy je chce me připravovati.

Také ledová pitná voda vyžaduje opatrnosti. Voda, kterou máme v ledniče v lahvích je mnohem lepší letním nápojem nežli ta, ke které přidáváme led, který třeba ani není příliš čistý. Lidský systém žádá si v letních parných dnech více tekutin nežli v ostatních ročních dobách. Vystříhejte se přílišného pití sladkých nápojů a přidržujte se raději vody, mléka a podmásli.

Za horkých dnů oblékejte nemluvnata jenom do plínek, děti jediné do šateček. Dnešní dětské šaty, jež pokrývají co nejméně těla, jsou ideálním dětským ústrojem — neboť dětská pokožka je v nich úplně vystavena vzduchu a slunci. Dospělí lidé mají se šatiti pokud

možno nejméně. Ženy ukazují v tomto ohledu daleko lepší rozum nežli mužové.

Tim, že vstanete ráno o pár minut dříve, vyhnete se zbytečnému spěchu. Spěch za horkých dnů zvyšuje pocit nepohodlí. Ranní, a možno-li i večerní chladná sprcha, je výbornou letní vzpruhou. — Zkrátka a dobře: jezte poměrně málo, šat'te se rozumně, koupejte se denně a nepospíchejte; a letní parna nebudou vám naháněti žádné hrůzy.

Konečně také české medalie Pražského Jezulátka.

Stále více a více stoupá zájem o Pražské Jezulátko a úcta jeho ujímá se nyní ve větší míře i v naší vlasti. V cizině jest naše Pražské Jezulátko již dávno hojně uctíváno a jediný žádný cizinec zvláště ze zemí románských neopomene navštívit kostel P. Marie Vítězné, aby se zde poklonil Jezulátku. Ale dnes se šíří i u nás ve větší míře úcta k Pražskému Jezulátku a dokladem jedním jest také zvýšený zájem a medalie zobrazující Božské Dítě. Medalie byly však dosud vydány jen v jazyce latinském, francouzském a německém. Na četná přání, zvláště našich krajanů ze zahraničí, budou nyní medalie Pražského Jezulátka konečně vydány také v jazyce českém. Podle našich informací má býti jich vydání urychleno, aby již účastníci pražského katolického sjezdu si je mohli při své návštěvě Prahy opatřiti.

Dětská logika. Novorozený bratříček skvěle dokázal, že má zdravé plíce. Tu ptá se malý Jenda: "Maminko, je to pravda, že andílkové mého bratříčka přinesli s nebe?" — "Ano," přikyvuje maminka. Nato Jenda: "To se pranic nedivím andílkům, že si ho tam nenechali, když jim dělal takový rámus..."

Neporozuměla. Statkářka k nové děvečce: "Anna, abys věděla, u nás se tyká." — Anna: "Když to chceš, mně to je jedno."



DÍRA VE STŘEŠE

Pohled'te na obrázek!

Pouze malá dírka a dobrá silná budova jest v nebezpečí. Ničivé síly hniloby neustále pracují, napadavše prkna podlahy, trámy a krovy, se stále vzrůstající silou.

Jest tomu právě tak s lidským tělem.

Jedna malá "dírká" může jej přivésti v nebezpečí, není-li v čas spravena.

Když se cítíte slabým neb neklidným, když Vás chuť k jídlu opustila, když trpíte obyčejnými nachlazeními, bolestmi hlavy, závratěmi neb nespavostí—pak jest díra ve střeše. Potom jest na čase bráti

Dra. Petra Hoboko

Tento pozoruhodný léčivý prostředek sestavený z bylin, semen, listů a kořenů dokázané léčivé ceny, může býti právě dobrým prostředkem k ucpání "díry ve střeše."

Dra Petra Hoboko

napomáhá trávení, zvyšuje vyměšování, odstraňuje dráždivé nečistoty a žaludeční plyny s jejich skličujícími účinky — prokazuje tak výborný účinek na všeobecný stav zdraví.

Tento léčivý prostředek pomohl milionům jak dokázáno sta tisíci děkovných dopisů, psaných vděčnými lidmi, kteří našli úlevu a sílu a novou odvahu prostřednictvím tohoto slavného léčivého prostředku.

Věrný a spolehlivý přítel čtyřem generacím!

Logický rodinný lék pro každý domov!

Zvláštní Nabídka: Dra. Petra Hoboko není obyčejný předmět. Jest prodáváno výhradně místními jednateři. Jestliže nám zašlete Jeden Dolar a kupon, obdržíte, balíčkovou poštou, poštovné vypláceno, jednu 14 uncovou láhev tohoto léku

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.
2501 Washington Blvd. Chicago, Ill.

V Kanadě jest dodáváno beze cla,

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.
2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Kupon čís. 2826.

V příloze naleznete Jeden Dolar. Prosím zašlete mně zkušební láhev Dra. Petra Hoboko.

Jméno

Adresa

Poštovní Úřadovna.....